

แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

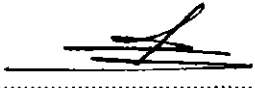
THE PAGODA OF SUKHOTHAI

An Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements
for the Degree in Bachelor of Fine and Applied Arts
May 2017
Copyright 2017 by Naresuan University

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์ เรื่อง “แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์
สมัยสุโขทัย” ของนายโยธิน ชุ่มสา เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีรัศมี พรหมรัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

อนุมัติ

.....

(ดร.สันต์ จันทรสมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2560

ประกาศคุณูปการ

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกในพระคุณบิดา มารดา คุณพ่อประภิต ชุ่มสา และคุณแม่สังเวียน ชุ่มสา ผู้ที่
ให้กำเนิดและให้อบรมสั่งสอน เลี้ยงดูข้าพเจ้าจนเติบโตใหญ่มาด้วยความยากลำบาก สอนให้รู้จัก
รับผิดชอบ ชั่วดี ทั้งยังคอยสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาและเป็นกำลังใจให้ในยามที่ข้าพเจ้าเกิดความ
ท้อแท้และหมดกำลังใจ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่เป็นผู้ให้วิชาความรู้ คอยชี้แนะแนวทางใน
การศึกษา สอนการใช้ชีวิต ทั้งยังอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย ขอกราบ
ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สาขาวิชาทุกท่าน ที่ให้
ความรู้ความช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และขอกราบขอบพระคุณ
อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลศิลปินพันธ์ทุกท่าน ที่คอยให้ความรู้ชี้แนะแนวทาง และให้ความช่วยเหลือ พร้อม
คำปรึกษาศิลปินพันธ์ภาคเอกสารชุดนี้ให้ไปในทางที่ชัดเจนและสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน
การทำงานจนสามารถลุล่วงตามความประสงค์

โยธิน ชุ่มสา

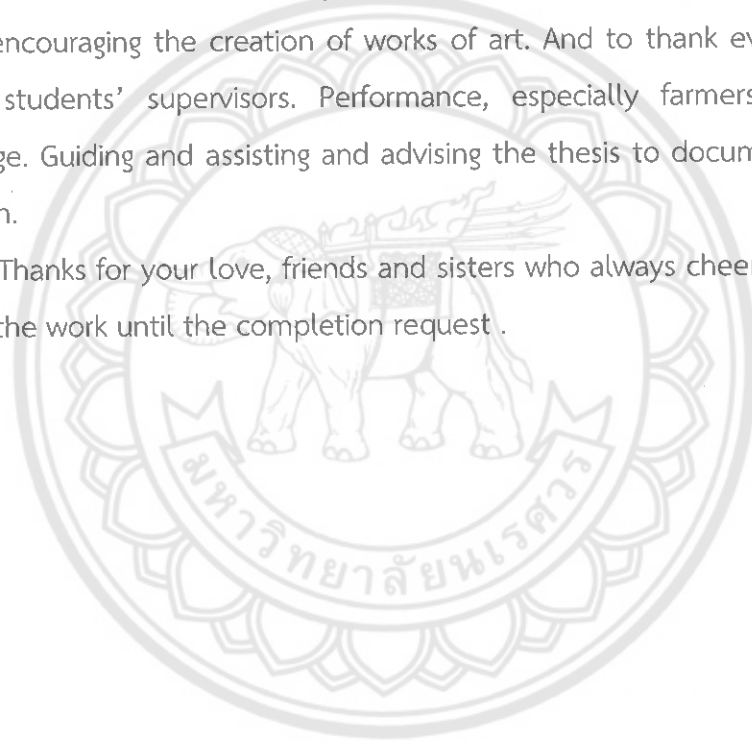
ACKNOWLEDGEMENT

I commemorate the patron parents who conceived and raised me, and taught growing up with difficulties. Taught right and wrong, also on hand to support the promotion of education and encouraged when I was frustrated and discouraged.

I would like to thank all the teachers who gave knowledge. Guiding the study Life coaching Also taught to be responsible and disciplined. I respectfully thank the faculty of architecture, visual design disciplines you for your knowledge. Assistance As well as encouraging the creation of works of art. And to thank everyone celebrates the art students' supervisors. Performance, especially farmers who give them knowledge. Guiding and assisting and advising the thesis to document this in a clear and staph.

Thanks for your love, friends and sisters who always cheer and support each other in the work until the completion request .

Yothin Chomsa

Title	Pagoda of Sukhothai
Author	Yothin chomsa
advisor	Prof. Dr. Thaveerat phromrat
Co - Advisor	Assist. Prof. Surachat kesprasit
Academic Paper	Thesis B.F.A. in Visual Art Design, Naresuan University,2016
Keywords	Inspiration, Pagoda, shape

ABSTRACT

The creation of mixed media art thesis. Under the heading "The Pagoda of Sukhothai" is intended to create learning and understanding of the creative process. Responding thoughts, feelings Expression of beauty or aesthetic value in the form of paintings, mixed media. In a symbolic relay Which features semi-abstract style with its unique identity. As well as leading to record the creative works of art such as documented in the art project. The planned operation is commenced from the study data, both in the paper art structure, including the arts, visual arts and photography to analyze and process knowledge to bring to the process of making sketches and enlarge to actual size.

This thesis shows the aesthetic beauty through symbolic shapes such. The shape of the tower that looks different. The story reflects the influence and the worship of Buddhism in Sukhothai. Which causes a change in the shape of a pagoda in different ways. Creating Thesis live stunts mixed media painting semi-abstract visual elements using 2 pieces shaped by the unique rhythm of spaces. And a primary color The mood, inspiration through art. By recognizing the influence that affects the shape of the pagoda where a Buddhist spiritual anchor in Sukhothai. The creative works of art in this project. So focus on the human story can be realized in a nostalgic speeches on the subject of the pagoda is a place of worship as a mental anchor since the Sukhothai period to the present, still remain to be seen.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	2
เอกสารที่และข้อมูลเกี่ยวข้อง.....	3
วิธีดำเนินการวิจัยแบบสร้างสรรค์.....	3
วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
การนำเสนอและเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
ข้อมูลด้านเนื้อหา.....	7
ความหมายของศิลปะสุโขทัย.....	7
ศิลปะสุโขทัยกับวิถีชีวิต.....	8
สถาปัตยกรรมในสมัยสุโขทัย.....	9
ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์.....	12
อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	12
อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปิน.....	13
สรุปการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล.....	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	16
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์.....	17
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	20
ขั้นตอนการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานศิลปนิพนธ์.....	21
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาางานสร้างสรรค์.....	29
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 3 ขั้นตอน	33
อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยแบบสร้างสรรค์.....	34
4 การรายงานผลและการวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์.....	51
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์.....	52
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	52
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	55
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	59
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	62
5 บทสรุป.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ประวัติผู้วิจัย.....	70

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสุโขทัย.....	10
2 อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสุโขทัย.....	10
3 อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสุโขทัย.....	11
4 อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสุโขทัย.....	12
5 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	13
6 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	14
7 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	15
8 ผลงานศิลปะก่อนศิลปนิพนธ์.....	17
9 ผลงานศิลปะก่อนศิลปนิพนธ์.....	17
10 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ.....	21
11 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	25
12 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	25
13 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง.....	27
14 ข้อมูลภาพถ่าย.....	31
15 ข้อมูลภาพถ่าย.....	31
16 ข้อมูลภาพผลงานศิลปิน.....	32
17 ข้อมูลภาพผลงานศิลปิน.....	33
18 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	34
19 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	35
20 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	35
21 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	35
22 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	36
23 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	36
24 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	36
25 กระบวนการจัดทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ขึ้นที่ 1.....	37
26 กระบวนการจัดทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ขึ้นที่ 2.....	38

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
27 กระบวนการจัดทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3.....	39
28 กระบวนการจัดทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4.....	40
29 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา.....	41
30 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1.....	41
31 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา.....	42
32 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2.....	42
33 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา.....	43
34 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3.....	43
35 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา.....	44
36 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4.....	44
37 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	45
38 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	45
39 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	46
40 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	46
41 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	46
42 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	47
43 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	47
44 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	48
45 ผลงานศิลปะนิพนธ์ The Pagoda of Sukhothai ชั้นที่ 1.....	48
46 ผลงานศิลปะนิพนธ์ The Pagoda of Sukhothai ชั้นที่ 2.....	49
47 ผลงานศิลปะนิพนธ์ The Pagoda of Sukhothai ชั้นที่ 3.....	50
48 ผลงานศิลปะนิพนธ์ The Pagoda of Sukhothai ชั้นที่ 4.....	50
49 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ.....	51
50 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1.....	54
51 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2.....	57
52 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3.....	61
53 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4.....	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ด้วยวิถีชีวิตของผู้สร้างสรรค์ที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประเทศไทย มีรากฐานของครอบครัวที่นับถือในศาสนาพุทธมาตั้งบรรพบุรุษจึงมีความรักและศรัทธาในศาสนาพุทธ ชีวิตที่มีการปลูกฝังการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ทางศาสนาของประเทศไทยตั้งแต่วัยเด็ก วันเวลาผ่านไปผู้สร้างสรรค์ได้รู้ถึงเชิงข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ และเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์จากหลักฐานทางสถาปัตยกรรมที่ยังคงเหลืออยู่ในปัจจุบัน

วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทยคือการเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนในระดับครอบครัวเป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่ร่วมกัน คือ รุ่นปู่ย่าตายาย รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูกหลาน รวมทั้งมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้ชิดกัน โดยมีศูนย์กลางของชุมชน คือ ศาสนสถาน เช่น วัด มีสวดผู้ใหญ่ในชุมชน และอาณาจักรสุโขทัย นับเป็นราชธานีที่มีความชัดเจนเป็นครั้งแรกของชนเผ่าไทยสยาม ศิลปะสุโขทัยจึงนับเป็นสกุลศิลปะแบบแรกของชนชาติไทย ศิลปกรรมของสุโขทัยส่วนใหญ่เป็นงานศิลปะเกี่ยวกับพุทธศาสนา มีทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม โดยได้รับอิทธิพลรูปแบบศิลปะมาจากศิลปะอินเดีย ลังกา พม่า เขมร ศรีวิชัย และล้านนา คุณค่าอันแท้จริงของศิลปะสุโขทัยอยู่ที่ภูมิปัญญาช่างในการปรับเปลี่ยนแรงบันดาลใจทางศาสนาและศิลปะจากแหล่งที่เจริญขึ้นก่อน เช่น พม่า กัมพูชา รวมทั้งแหล่งความเจริญร่วมสมัยคือล้านนาโดยนำมาผสมผสานปรับปรุงได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนในสภาพแวดล้อมของสุโขทัยเองจนเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวได้อย่างน่าชื่นชม(2549, หน้า18)

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ได้เกิดแรงบันดาลใจ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาและพบเห็นการเปลี่ยนแปลงหลักฐานที่ยังคงเหลือสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมที่เป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคลชนชาติไทยในอดีตกาลจนถึงปัจจุบัน ที่มีการสะท้อนถึงเหตุการณ์ในอดีต การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนได้มากที่สุด

ดังนั้นผู้สร้างสรรค์ได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมสื่อประสม ลักษณะกึ่งนามธรรม(Semi-abstract) เพื่อแสดงออกถึงความศรัทธา เจียบ สงบ และสะท้อนถึงการรับอิทธิพลที่เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเจดีย์ในสมัยสุโขทัย ผ่านทัศนคติที่ว่าศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม (Formalism)และเป็นภาษาแห่งความคิดและความหมาย (Instrumentalism)ที่มีเอกลักษณ์และสุนทรียภาพการสำแดงออกเฉพาะตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมสื่อประสม นำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างระบบในรูปเอกสารการรายงานภาคศิลปะนิพนธ์

2. เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกสุข สงบ น่าเคารพบูชาและสื่อสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลในลัทธิต่างๆ ของเจดีย์สุโขทัย ออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมสื่อผสมในเชิงภาพสัญลักษณ์เฉพาะตัว

3. เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจถึงขั้นตอนแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมสื่อประสมที่มุ่งการตอบสนองความคิดและความรู้สึก แสดงออกถึงคุณค่าทางความงามหรือสุนทรีย์ภาพในรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์เป็นสำคัญ

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ศิลปะนิพนธ์เรื่อง แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์ในสมัยสุโขทัย

1. เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมในลักษณะ 3 มิติ โดยรูปแบบผลงานมีลักษณะรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract)
2. เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมที่มีแนวคิด เนื้อหา มาจากแรงบันดาลใจจากรูปทรงของเจดีย์ ที่ได้รับอิทธิพลเปลี่ยนแปลงลักษณะรูปทรง ความรู้สึกภายใน (subjective) เรื่องของความสวยงาม และสะท้อนถึงความศรัทธาของคนในอดีตจนถึงปัจจุบัน
3. เป็นผลงานทัศนศิลป์สื่อผสมที่มีการแสดงออกในรูปแบบเฉพาะตัว โดยใช้การตัดกระดาษ (paper cut) ที่มีรูปทรงที่ซ้ำกันมาประกอบให้เกิดรูปทรงใหม่และวัสดุผสม
4. จำนวนผลงาน 4 ชิ้น

คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ความบันดาลใจ (Inspiration) หมายถึง แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

เจดีย์ (Pagoda)

หมายถึง ที่เคารพนับถือ, ที่สำหรับบูชา, คนที่ทรงคุณวุฒิอันเป็นที่เคารพนับถือ, สิ่งซึ่งก่อเป็นยอดแหลมเป็นที่บรรจุสิ่งทีนับถือมีพระธาตุเป็นต้น

รูปทรง (Form)

หมายถึง โครงสร้างของสิ่งต่างๆ ประกอบด้วยด้าน 3 ด้าน คือ ด้านกว้าง ด้านยาว ด้านสูง เรียกว่า รูป 3 มิติรูปทรงสามารถวัดขนาดและปริมาตรได้

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากตำราหนังสือเอกสารทางวิชาการอันเป็นข้อมูลเบื้องต้นและที่มาของกลวิธีในการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

หนังสือองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่ง ชลุต นิยมเสมอ

หนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกผู้แต่ง ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์

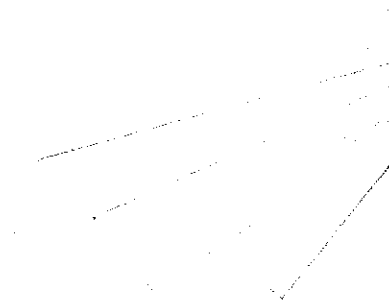
หนังสือศิลปะสู่โซทัย ผู้แต่ง สันติ เล็กสุขุม

เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่งสุรชาติ เกษประสิทธิ์

วิธีดำเนินการวิจัยแบบสร้างสรรค์

1. กำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์
2. ดำเนินรวบรวมข้อมูลและภาพต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะและเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นข้อมูลจริง และจากหนังสือสิ่งพิมพ์ วารสาร รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ต
3. จัดทำเขียนภาพร่าง(sketch) ผลงานศิลปะ เพื่อศึกษาและค้นหารูปร่างรูปทรงและพัฒนาองค์ประกอบของศิลปะที่เหมาะสม
4. ทดลองกระบวนการกลวิธี (Technique) ในการสร้างสรรค์ภาพผลงานเพื่อหาอัตลักษณ์รูปแบบเฉพาะตัวให้แก่ตนเอง
5. นำภาพร่างและกลวิธีที่ได้ทดลองทำขึ้นไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำวิพากษ์วิจารณ์
6. นำคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาภาพร่าง (sketch) ผลงานศิลปะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
7. เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ ดินสอวาดเส้นสีดำ 2B ยางลบ มีดคัตเตอร์ กรรไกร กระดาษร้อยปอนด์ สมุดสเกตซ์ภาพ สมุดบันทึกข้อมูล กาวลาเท็กซ์ หลอดไฟ สายไฟและแผ่นรองตัด
8. ขยายภาพร่าง (Sketch) ผลงานศิลปะ
9. นำเสนอผลงานที่สำเร็จให้คณาจารย์ประเมินคุณค่า วิพากษ์วิจารณ์และนำคำแนะนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
10. ดำเนินบันทึกกระบวนการ ขั้นตอน กลวิธี ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพผลงานศิลปะต่อไป

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

กระดาษร้อยปอนด์

ที่มา: <http://www.ktsstationery.com/product/upload/photos/12410/20110806080556.jpg>

กาลาเท็กซ์

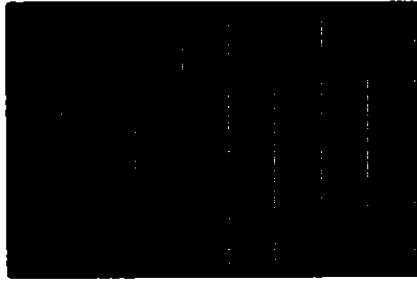
ที่มา: <http://static.weloveshopping.com/shop/client/000064/chornakorn/14241002.jpg>

กรรไกร/คัตเตอร์

ที่มา: <http://cdn1.officemate.co.th/images/zpimage/2071820.jpg>

https://www.goodchoiz.com/content/images/thumbs/0021726_1080880jpg-13941_550.jpeg

แผ่นยางรองตัด

ที่มา: <http://cdn1.officemate.co.th/images/zpimage/2101070.jpg>

หลอดไฟ

https://www.elektryzuj.com.pl/environment/cache/images/0_0_productGfx_0064232a63078dd7ef4424b141d1f1b6.jpg

ดินสอ

ที่มา: http://p3.isanook.com/gu/0/ui/1/8807/268440_26112012110018.jpg

การนำเสนอและเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

1. จัดแสดงนิทรรศการศิลปะที่ภายในอาคารหอศิลป์มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. จัดพิมพ์คู่มือจัดการแสดงนิทรรศการศิลปะโดยมีภาพผลงานศิลปนิพนธ์และบทคัดย่อและเนื้อหาแนวคิดของการสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ที่นำไปสู่การบันทึกข้อมูลผลงานของการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปนิพนธ์
2. เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการสร้างสรรค์งานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบงานสื่อผสม
3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงของเจดีย์ในยุคสมัยสุโขทัย ที่แสดงถึงประวัติศาสตร์ของศาสนาพุทธในประเทศไทยที่ยังตั้งหลักฐานและยังคงเหลืออยู่

บทที่ 2

เอกสารข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมในการก่อสร้างอาคารที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาแต่ช้านาน ซึ่งหลักฐานที่บันทึกเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังคงหลงเหลืออยู่ คือ สถาปัตยกรรมของชนชาติไทยช่างฝีมือได้ทุ่มเท กำลัง ทั้งกายและใจ ให้พุทธศาสนาโดยสิ้นเชิง จะเห็นได้จากโบราณสถานซึ่งเป็นแหล่งศูนย์รวมของจิตใจ

จากที่กล่าวมานี้ เป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดความบังคลาใจต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นิพนธ์ ชุดแรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์ในสมัยสุโขทัย ดังกล่าวนี้ โดยผู้สร้างสรรค์ดำเนินการวางแผน ขั้นตอนค้นหาหาข้อมูลการทำงานสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลด้านเนื้อหา
  - 1.1 ความหมายของศิลปะและศิลปะสุโขทัย
  - 1.2 ศิลปะสุโขทัยกับวิถีชีวิต
  - 1.3 สถาปัตยกรรมในสมัยสุโขทัย
2. ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์
  - 2.1 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ
  - 2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะ

1. ข้อมูลด้านเนื้อหา

1.1 ความหมายของศิลปะสุโขทัย

จากการศึกษาข้อมูลของผู้สร้างสรรค์ ได้มีการหาคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับศิลปะ และศิลปะในสมัยสุโขทัย ได้แก่ ศิลปะสุโขทัย สถาปัตยกรรมสุโขทัย ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อมูล ความหมายของศิลปะในทัศนะของผู้สร้างสรรค์เห็นด้วยกับศิลปะที่อธิบายว่า ศิลปะ เป็นผลงานที่เกิดจากการแสดงออกของอารมณ์ ปัญญา และทัศนคติ รวมทั้งทักษะความชำนาญ ชำนาญของมนุษย์การสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในทางการสร้างสรรค์ และการแสดงออกของอารมณ์และความคิด ดังนั้น งานศิลปะนั้นอย่างน้อยที่สุดควร

ก่อให้เกิดอารมณ์และ ความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นงานที่สื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ นอกจากนั้น งานศิลปะที่ดีควรมีคุณค่าทางความงามซึ่งเกิดจากการใช้องค์ประกอบของสุนทรียภาพ (วิรัตน์ พิชญ์ ไพบุลย์, 2524)

ความหมายของศิลปะสุโขทัยที่ สันติ เล็กสุขุม อธิบายว่า คุณค่าอันแท้จริงของศิลปะสุโขทัย อยู่ที่ภูมิปัญญาช่างในการปรับเปลี่ยนแรงบันดาลใจทางศาสนา และศิลปะจากแหล่งที่เจริญขึ้นก่อน เช่น พม่า กัมพูชา รวมทั้งแหล่งความเจริญร่วมสมัยคือล้านนา โดยนำมาผสมผสานปรับปรุงได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนในสภาพแวดล้อมของสุโขทัยเองจนเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวได้อย่างน่าชื่นชม (2549, หน้า 18)

อาณาจักรสุโขทัย นับเป็นราชธานีที่มีความชัดเจนเป็นครั้งแรกของชนเผ่าไทยสยาม ศิลปะสุโขทัยนับเป็นสกุลศิลปะแบบแรกของชนชาติไทย แต่ไม่ใช่แรกสุดเพราะก่อนหน้านั้นมีศิลปะที่ใกล้เคียงกับศิลปะสุโขทัยมาก คือ ศิลปะเชียงแสน ริมน้ำโขงในแถบจังหวัดเชียงราย ศิลปกรรมของสุโขทัยส่วนใหญ่เป็นงานศิลปะเกี่ยวเนื่องกับศาสนา มีทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม โดยได้รับอิทธิพลรูปแบบศิลปะมาจากศิลปะอินเดีย ลังกา พม่า เขมร ศรีวิชัย และล้านนา (<http://mythaiart.blogspot.com/2012/02/blog-post.html>)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับความหมายของศิลปะสุโขทัยเกิดจากการรับอิทธิพลในช่วงของการปรับเปลี่ยน และแรงบันดาลใจทางศาสนา ของภูมิปัญญาช่างในการสร้างสรรค์ศิลปะให้เกิดขึ้น ในสมัยสุโขทัยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนสุโขทัยดังนี้

1.2 ศิลปะสุโขทัยกับวิถีชีวิต

วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย คือ การเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนในระดับครอบครัว เป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่ร่วมกัน คือ รุ่นปู่ย่าตายาย รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก รุ่นหลาน รวมทั้งมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้ชิดกัน โดยมีศูนย์กลางของชุมชน คือ ศาสนสถานเช่น วัด มัสยิด ผู้ใหญ่ในชุมชน

สังคมในสมัยสุโขทัยมีขนาดไม่ใหญ่มากสังคมไม่ซับซ้อนเพราะประชากรมีจำนวนน้อยชนชั้นในสังคมแบ่งออกเป็นชนชั้นผู้ปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ ขุนนาง และผู้ถูกปกครอง ได้แก่ ราษฎรทาส และพระสงฆ์ ชาวสุโขทัยมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนามากดังจะเห็นได้จากการฝังธรรมในวันพระมีการสร้างวัดพระพุทธรูปจำนวนมากและมีการแต่งวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาคือ ไตรภูมิพระร่วง(http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/2808-00/)

ชาวสุโขทัยนั้นมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ได้มีการสร้างวัดวาอาราม พระพุทธรูปจำนวนมาก ศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญในสังคมเพราะประชาชนหันเข้าหาศาสนาเพื่อแก้ปัญหาทุก

ประเภท เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ภัยธรรมชาติ การเรียนรู้ธรรมทางศาสนาช่วย ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ความทุกข์โศก ขณะเดียวกันตัวแทนของศาสนาคือพระ ก็เป็นบุคคลซึ่งประชาชนยึดถือว่าเป็นผู้ที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆให้ได้ ความเชื่อว่าพระเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจพิเศษจะช่วยบำบัดทุกข์ให้กับประชาชน เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมสถานะภาพของพระในสังคมให้สูงขึ้น ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมีที่พึ่งทางใจ(<http://www.thaigoodview.com/node/86678>)

เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้เข้าถึงวิถีชีวิตของผู้คนกับศิลปะในสมัยสุโขทัยแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงได้ศึกษาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในสมัยสุโขทัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในทางจิตใจและการรับอิทธิพล การเปลี่ยนแปลงลักษณะต่างๆ ของเจดีย์ ซึ่งเป็นปัจจัยในรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงทางรูปทรง

1.3 สถาปัตยกรรมในสมัยสุโขทัย

สิ่งก่อสร้างสำคัญของวัด ได้แก่ วิหาร อุโบสถ และเจดีย์ อาคารสองประเภทแรกล้วนชำรุด มักเหลือเพียงหลักฐาน ผนังบางส่วนหรือเสาบางต้น ส่วนเจดีย์อยู่ในสภาพดีกว่า

สันติ เล็กสุขุม อธิบายว่า รูปแบบเจดีย์ในสมัยสุโขทัย มีลักษณะรูปแบบและรูปทรงเจดีย์ต่างๆ มักมีแบบแผนร่วมกัน คือ ประกอบจากสามส่วนหลัก ส่วนล่างคือฐาน ส่วนกลางคือเรือนฐาน และส่วนบนคือยอดแหลม หรือยอดที่เป็นชั้นซ้อนลดหลั่นกัน (2549, หน้า36)

เจดีย์ เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประดิษฐานพระมหาธาตุ และใช้ ลักการะ พระพุทธเจ้า ก่อสร้างด้วยอิฐ หิน หรือศิลาแลง มีลักษณะเป็นยอดแหลม เจดีย์ที่นิยมสร้างในอาณาจักรสุโขทัยมี3รูปทรง ดังนี้

1. เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือเจดีย์ทรงดอกบัวตูม เจดีย์รูปทรงนี้ส่วนฐานสร้างเป็น รูปสี่เหลี่ยมย่อมุม บนยอดเจดีย์เป็นรูปดอกบัวตูม เช่น เจดีย์วัดตระพังเงิน จังหวัดสุโขทัย เจดีย์พระศรีมหาธาตุ อำเภอสรีสะเกษณาลัย และเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นแบบเฉพาะของศิลปะสุโขทัย
2. เจดีย์ทรงกลมหรือทรงลังกา (ทรงระฆังคว่ำ) เจดีย์รูปทรงนี้เป็นพระเจดีย์ ทรงกลม ลายกลีบบัวประคบบริเวณส่วนล่างขององค์ระฆัง เช่นเจดีย์วัดช้างล้อม อำเภอสรีสะเกษณาลัย นอกจากนั้นเจดีย์ทรงกลม นิยมสร้างมากในกรุงสุโขทัย
3. เจดีย์ทรงเรือนธาตุ เป็นสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างศรีวิชัยผสมลังกา เจดีย์รูปทรงนี้มีฐานเป็นสี่เหลี่ยมสลับแบบศรีวิชัย ตอนบนเป็นเจดีย์ทรงกลม แบบลังกา เช่น เจดีย์ที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว อำเภอสรีสะเกษณาลัย (<https://sites.google.com/site/prawatisassukhothay/khila>)

ภาพประกอบที่ 1 เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือเจดีย์ทรงดอกบัวตูม
ที่มา: <http://knowledge.eduzones.com/knowledge-2-6-46158.html>

ภาพประกอบที่ 2 เจดีย์ทรงกลมหรือทรงลังกา
ที่มา: <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=beauty-angel&month=02-2010&date=19&group=1&gblog=50>

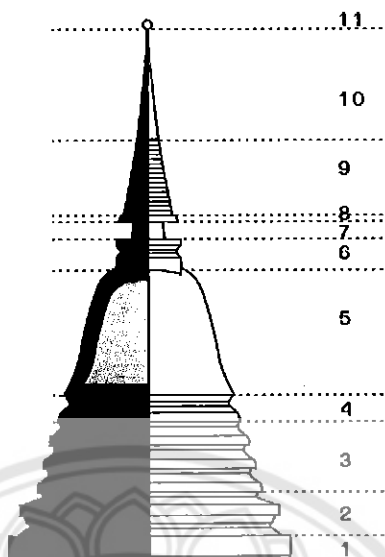

ภาพประกอบที่ 3 เจดีย์ทรงเรือนธาตุ

ที่มา: <http://www.reurnthai.com/index.php?topic=3622.0>

เมื่อพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ ได้เข้ามาประดิษฐานในกรุงสุโขทัย จึงได้มีการสร้างเจดีย์ตามวัฒนธรรมพระพุทธศาสนา แต่ได้มีการประดับตกแต่ง ตามแบบของสุโขทัย โดยยังมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และมีองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเข้ามา

1. ฐานเขียง ฐานชั้นล่างสุด ยกพื้นเจดีย์ให้สูงกว่าพื้นดิน
2. ฐานปัทม์ หรือฐานบัว (ปทุม) แสดงถึงดอกบัวที่รองรับพระพุทธเจ้าในทุกอิริยาบถของพระพุทธองค์
3. บัวถลา เป็นลักษณะที่รับมาจากลังกาแต่เอาชั้นบัวหงายออก
4. บัวปากกระฆัง เป็นฐานบัวชั้นบน
5. องค์ระฆัง หรือ เรือนธาตุ บรรจุพระพุทธรูป หรือพระบรมสารีริกธาตุ หรือพระบรมอัฐิ และพระอัฐิ
6. บัลลังก์ คงความหมายเดิม
7. ก้านฉัตร เป็นก้านของฉัตร (ตามความหมายเดิม)
8. บัวฝาละมี บัวคว่ำด้านบน กางก้านฉัตรให้เรือนธาตุ
9. ปล้องไฉน เปรียบเสมือนตัวฉัตร (ตามความหมายเดิม)
10. ปลียอด ชี้อันฟ้า เส้นทางสู่พระนิพพาน
11. หยอดน้ำค้าง หมายถึงรัตนะ

ภาพประกอบที่ 4 ภาพการแบ่งชั้นของรูปทรงเจดีย์แบบสุโขทัย

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/>

ดังนั้นในผลงานแต่ละชิ้นของผู้สร้างสรรค์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์ในสมัยสุโขทัย ต้องการสะท้อนเรื่องราวของลักษณะที่แตกต่างของเจดีย์ที่ได้รับอิทธิพลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปทรงของเจดีย์ ให้เห็นเป็นศิลปะกึ่งนามธรรมสะท้อนเรื่องจริงผ่านงานสื่อผสม (จิตรกรรม – ประติมากรรม)

2. ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์

2.1 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

ศิลปะสมัยใหม่ คือ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแบบสากล และเป็นแบบเฉพาะอย่างของศิลปะแต่ละบุคคลที่เน้นความเป็นตัวของตัวเอง การมีแนวคิดเทคนิค และวิธีการที่ต่างกันอย่างออกไปอย่างหลากหลาย การนำเอาวัสดุอุปกรณ์แบบใหม่ๆ รวมถึงเครื่องจักรกลเข้ามาสร้างสรรค์งานมากขึ้น

ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) เริ่มขึ้นตอนปลายศตวรรษที่ 18 ในประเทศฝรั่งเศส สืบเนื่องจากความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศิลปะอย่างขนานใหญ่ ทั้งรูปแบบและจุดประสงค์ โดยเฉพาะสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ศิลปินยุคใหม่ต่างพากันปลีกตัวออกจากกรียตหลักวิชาการ (Academic) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่มีรากฐานมาจากศิลปะกรีกและโรมัน มาใช้ความรู้สึกนึกคิดและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนอย่างอิสระ แยกศิลปะออกจากศาสนาโดย

สิ้นเชิง ศิลปะจึงเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลอย่างแท้จริง ใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดรูปแบบศิลปะใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ทั้งในยุโรปและสหรัฐอเมริกา

(ที่มา : <http://my.dek-d.com/ouoee/writer/viewlongc.php?id=429420&chapter=23>)

ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษางานทัศนศิลป์ของศิลปิน ที่แสดงกิจกรรมของคนร่วมกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแสดงรูปทรง สี มุ่งเน้นความเป็นความเป็นเอกลักษณ์ในเทคนิคที่แสดงความเป็นตัวตน

2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปิน

Ferry Staverman เป็นศิลปินด้านประติมากรรมชาวดัตช์ จบการศึกษาจาก Royal Academy of Art ในปี 1970 ที่มีการสร้างสรรค์ผลงานจากกระดาษรีไซเคิล โดยใช้แนวคิดจากรูปทรงของระฆัง ต้นไม้ พืชทะเลและสัตว์ โดยการซ้ำของรูปทรงมาประกอบกันเป็นผลงานศิลปะ ซึ่งมีรายละเอียดที่พิถีพิถันในด้านความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพประกอบที่ 5 ผลงานของ Ferry Staverman

ที่มา: <http://decor8blog.com/2010/05/04/ferry-staverman-paper-art/>

ภาพประกอบที่ 6 ผลงานของ Ferry Staverman

ที่มา: <http://decor8blog.com/2010/05/04/ferry-staverman-paper-art/>

มณฑิเยร บุญมา (2496 - 2543) ศิลปินสาขาจิตรกรรม ผู้มีบทบาทในการสร้างสรรค์ศิลปะแนวใหม่และบุกเบิกการสร้างงานสื่อผสมและศิลปะจัดวาง โดยใช้วัสดุรูปแบบและเนื้อหาแบบไทย ทั้งแบบไทยชนบทและแบบพุทธปรัชญา ทำให้เกิดแนวคิดศิลปะสื่อผสมร่วมสมัยที่มีทั้งความเป็นไทยและความเป็นสากล

นอกจากนี้ มณฑิเยรยังเลือกที่จะใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น เช่น ดิน ทราย ถ่าน ไข่ ถัดดินเผา รวมไปถึงเครื่องมือทางการเกษตร เช่น ผลงานที่ชื่อว่า “เจดีย์ดำ” ที่มีการใช้วัสดุแบบธรรมชาติอย่างดิน ถ่านและแป้งข้าวเจ้า สื่อถึงประเพณีเกี่ยวกับความตายของชาวพุทธ เมื่อสิ้นชีวิตแล้ว มักนำศพไปเผาและนำเถ้ากระดูก บรรจุไว้ในสถูปเจดีย์ หรือในผลงาน “สองผู้ใหญ่ จากตะวันตกและตะวันออก” ที่ใช้กระดาษสองแผ่น ที่เคลือบดินแดงและจัดรูปแบบคล้ายไม้กางเขนแทนพระเยซูคริสต์ ส่วนอีกชิ้นมีการจัดวางให้มีโครงสร้างคล้ายการนั่งสมาธิเพื่อแทนสัญลักษณ์ การบรรลุธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วใช้ไข่ ถัดผงถ่านมาสร้างรูป และเคลือบบนแผ่นกระดาษเพื่อแสดงถึงความเชื่อและพฤติกรรมของชาวพุทธที่เผาร่างเมื่อสิ้นชีวิตลง

ภาพประกอบที่ 7 A pair of water-buffaloes

ที่มา: <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home>.

สรุปการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

จากอิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของศิลปิน ศิลปินที่ได้นำมาศึกษามีชื่อว่า Ferry Staverman ศิลปินชาวดัตช์ และมณฑลเชียร บุญมา ศิลปินสาขาจิตรกรรม ในผลงานที่มีรูปแบบของกึ่งนามธรรม จากรูปทรงของธรรมชาติ นอกจากนี้ศิลปินยังได้มีการใช้ วัสดุรูปแบบและเนื้อหาแบบไทย ทั้งแบบไทยชนบทและแบบพุทธปรัชญา ทำให้เกิดแนวคิดศิลปะสื่อผสมร่วมสมัยที่มีทั้งความเป็นไทยและความเป็นสากล มาสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบสื่อผสม ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงได้นำมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางและการพัฒนาในผลงานศิลปินรุ่นชุ่นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์ในสมัยสุโขทัยนี้ ผู้สร้างสรรคมีจุดมุ่งหมายเพื่อ นำเสนอเนื้อหาการรับอิทธิพลของรูปทรงเจดีย์ที่เป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวและศรัทธาในสมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน โดยการใช้รูปทรงของเจดีย์มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคและเป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้สื่อความหมาย เป็นการสร้างรูปทรงให้สัมพันธ์กับเนื้อหาจนเป็นเอกภาพโดยการประสานทัศนธาตุทางศิลปะต่างๆ เข้าด้วยกัน ด้วยกลวิธีเฉพาะของผู้สร้างสรรค โดยกระบวนการสร้างสรรคได้กำหนดเป็นลำดับขั้นตอนคือ เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำภาพร่างและปรับปรุงแก้ไขขยายผลงานจริงจากภาพแบบร่าง และปฏิบัติจริงจนเสร็จสมบูรณ์

กระบวนการสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ เป็นการศึกษา การค้นคว้า ทดลองการสร้างสรรคศิลปะในเชิงวิชาการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการบันทึกข้อมูลของการค้นคว้า และผลสำเร็จต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการปฏิบัติงานดังกล่าวเพื่อเป็นแนวความรู้สำหรับไปพัฒนาการสร้างสรรคศิลปะต่อไป

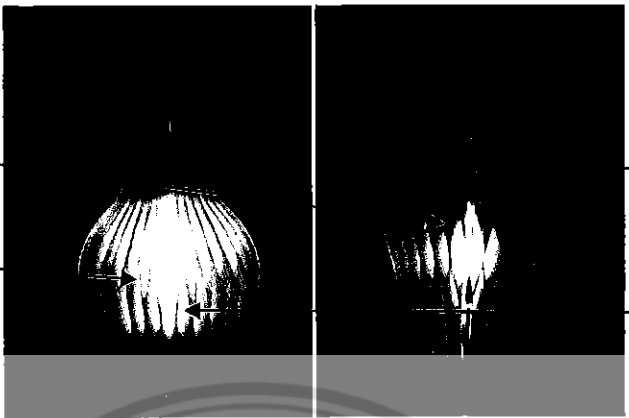
กระบวนการสร้างสรรคผลงานศิลปะนิพนธ์

ก่อนที่จะมาเป็นผลงานศิลปะนิพนธ์ดังกล่าวนี้ ผู้สร้างสรรคได้มีการลดทอนสร้างสรรคค้นคว้า หากวิธีที่หลากหลายในการสร้างผลงาน โดยเน้นให้กลวิธีสามารถตอบรับกับแนวความคิดในการทำงานมีปัญหาที่เกิดจากความไม่ชัดเจนของแนวคิดและรูปทรงในการสร้างสรรคและการพัฒนาชิ้นงานต่อไป ซึ่งเหล่านี้ผู้สร้างสรรคต้องคอยจัดการและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ในการศึกษาดังกล่าวผู้สร้างสรรคได้แบ่งออกเป็นช่วงเวลาดังต่อไปนี้ คือ

1. การสร้างสรรคผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนการศึกษากระบวนการสร้างสรรค
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนางานสร้างสรรค
5. การพัฒนาผลงานสร้างสรรค

1. การสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพจน์

เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก คลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

จังหวะการซ้ำของช่องว่างที่เท่ากัน เพื่อให้แสงลอดผ่านในช่องจังหวะและเกิดค่าน้ำหนักของแสงที่แตกต่าง

ภาพประกอบที่ 8 ผลงานก่อนศิลปินพจน์
ชื่อผลงาน ผลไม้
ขนาด 40 x 60 เซนติเมตร
เทคนิค Paper cut

เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก คลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

จังหวะการซ้ำของช่องว่างที่เท่ากัน เพื่อให้แสงลอดผ่านในช่องจังหวะและเกิดค่าน้ำหนักของแสงที่แตกต่าง

ภาพประกอบที่ 9 ผลงานก่อนศิลปินพจน์
ชื่อผลงาน บัว
ขนาด 60 x 150 เซนติเมตร
เทคนิค Paper cut

การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรคก่อนศิลปนิพนธ์ แบ่งออกเป็นประเด็นได้แก่ ส่วนที่เป็นเนื้อหา ส่วนที่เป็นรูปทรง และหลักการจัดองค์ประกอบ

1.1 ส่วนเนื้อหา

1.1.1 เรื่อง ผู้สร้างสรรค์ได้เรื่องหรือจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงานมาจากธรรมชาติสิ่งรอบตัวที่สามารถจับต้องได้

1.1.2 แนวเรื่อง ผู้สร้างสรรค์ได้นำเรื่องราวสิ่งของที่อยู่รอบตัวที่สามารถจับต้องได้ คือ ผลไม้ ดอกไม้ มาสร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงาน โดยมีการใช้รูปทรงของสิ่งของนั้นๆ มาถ่ายทอดออกมาจากกระบวนการของผู้สร้างสรรค์

1.1.3 เนื้อหา ผู้สร้างสรรค์แบ่งออกเป็น เนื้อหาภายนอกและเนื้อหาภายใน

ก. เนื้อหาภายนอก ผลงานของผู้สร้างสรรค์เป็นผลงานลักษณะกึ่งนามธรรม Semi abstract โดยยึดจากหลักความเป็นจริงของสิ่งที่มาสร้างสรรค์ นำมาถ่ายทอดให้เกิดรูปทรงที่แปลกใหม่

ข. เนื้อหาภายใน ผู้สร้างสรรค์ใช้ทัศนธาตุได้แก่ สี น้ำหนัก ที่ว่าง และเส้น ซึ่งทัศนธาตุเหล่านี้จะเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ผลงานเกิดเอกภาพและความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.2. ส่วนรูปทรง ในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ ชื่อ ผลไม้และบัว ได้ใช้กลวิธีการตัดกระดาษ ที่เกิดจากกรตี่เช่นรูปทรงจากของจริง

1.2.1 ทัศนธาตุ จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชื่อ ผลไม้และบัว ผู้สร้างสรรค์วิเคราะห์ตามความสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์สามารถเห็นจริงในผลงานได้ดังนี้

1.2.1.1 สีและน้ำหนัก ผู้สร้างสรรค์ใช้สีจากกระดาษและหลอดไฟมาสร้างน้ำหนัก แสงเงาและที่ว่างของตัวชิ้นงาน ในการเลือกใช้สี ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้สีที่แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์ตามหลักจิตวิทยาของสี ที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกแสดงถึงความอบอุ่น ความศรัทธา ได้แก่

1.2.1.2 สีเหลือง มักเป็นสีของความสุข ความเบิกบาน ความมีชีวิตชีวา งานเฉลิมฉลองเป็นสีของความแจ่มใส มักจะเกี่ยวข้องกับเซาว์ สติปัญญาข้างในและพลังของความคิดเป็นภูมิและความหยิ่งรู้ เป็นความจำที่แจ่มใส ความคิดที่กระฉ่างเป็นอารมณ์ของการใช้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เป็นสีที่กระตุ้นให้เกิดการมองโลกในแง่ดี

1.2.1.3 สีชมพู เป็นสีที่มีลักษณะปลอดภัยประโลมให้จิตใจและความรู้สึกต่างๆสงบลงในขณะเดียวกันก็ให้ความรู้สึกของการมีน้ำใจดี จิตใจกว้างขวาง อบอุ่นและทะนุถนอมซึ่งตรงกันข้ามกับสีแดงถ้าหากมีสีชมพูอยู่รอบจะทำให้รู้สึกถึงการปกป้อง ความรักจึงมักจะนำสีนี้มาบำบัดหรือบรรเทา คนที่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวมีอารมณ์ท้อแท้ คนที่มีความรู้สึกที่ไวเกินไป เพราะบางหรือไม่มี ความมั่นคงทางอารมณ์ผักผลไม้ที่มีสีชมพู เช่น ชมพู

1.2.2 จังหวะ ผู้สร้างสรรค์ต้องการการซ้ำที่เป็นระเบียบ คือ การเน้นการผ่อนคลาย สลับกัน เกิดจาก การซ้ำของช่องไฟ และเกิดจากการเลื่อนไหลที่ต่อเนื่องของ เส้น น้ำหนัก สี และ รูปทรง ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้จังหวะเท่ากันของการเว้นช่องของทัศนธาตุที่ทำจากกระดาษ เพื่อให้ แสงลอดผ่านในช่องจังหวะและเกิดค่าน้ำหนักของแสงที่แตกต่าง

1.2.3 เส้นและทิศทาง ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นโครงสร้างที่เกิดจากทัศนธาตุเป็นเส้นตั้งมี ทิศทางในแนวตั้งแสดงถึงความซื่อตรง มั่นคง เด็ดเดี่ยว และประสานกันด้วยเส้นโครงสร้างของรูปทรง อื่นๆมีทิศทางในแนวเฉียงเพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 วิธีดำเนินการวิจัยแบบสร้างสรรค์

2.1.1 กำหนดหัวข้อเรื่องการวิจัยแบบสร้างสรรค์ ที่ผู้สร้างสรรค์เองมีความสนใจ ใน การนำมาเป็นเนื้อหา แนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

2.1.2 ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเอกสาร ภาพศิลปะที่เป็น ความบันเทิงหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์ที่เป็นข้อมูลจริงหรือจากสื่อ อินเทอร์เน็ต เอกสารสิ่งพิมพ์ และภาพถ่ายรวมทั้งผลงานศิลปะต่างๆ

2.1.3 ดำเนินการศึกษาปฏิบัติการเขียนภาพแบบร่าง (Sketch) เป็นการศึกษาและ ค้นหารูปร่าง รูปทรง เพื่อการพัฒนาองค์ประกอบศิลปะที่มีเอกภาพและเหมาะสม

2.1.4 ดำเนินการศึกษาและทดลองในกระบวนการกลวิธี ในการสร้างสรรค์ภาพ ผลงาน เพื่อแสวงหา อัตลักษณ์เฉพาะแบบอย่างให้แก่ตนเอง

2.1.5 นำภาพแบบร่าง (Sketch) และกลวิธีที่เกิดจากการศึกษาทดลองนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และคำแนะนำต่างๆ ไปสู่การพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.6 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับใช้ในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานศิลป นิพนธ์ ได้แก่ ได้แก่ ดินสอวาดเส้นสีดำ EE 2B ยางลบ มีดคัตเตอร์ กรรไกร กระดาษร้อยปอนด์ สมุด สเกตซ์ภาพ สมุดบันทึกข้อมูล กาวลาเท็กซ์ หลอดไฟ สายไฟและแผ่นรองตัด ฯลฯ

2.1.7 ดำเนินการวางแผนปฏิบัติการขยายผลงาน โดยนำภาพแบบร่าง (Sketch) มา ขยายลงบนกระดาษและตัดกระดาษด้วยใบมีดคัตเตอร์ตามที่กำหนดไว้ในภาพร่างบนกระดาษที่เตรียม ไว้

2.1.8 ดำเนินการวางแผนการปฏิบัติขยายผลงานตามที่กำหนดไว้ในภาพร่างพร้อมทั้ง นำเสนอผลงานที่ทำอยู่ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและประเมินผลวิพากษ์วิจารณ์ และให้ข้อคิดคำแนะนำ

ต่างๆตามกำหนดปฏิทินตามตารางการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.1.9 ดำเนินการบันทึกข้อมูล รายงานผลในขั้นตอนกระบวนการกลวิธี การปฏิบัติงานตลอดจนการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อใช้เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานให้ก้าวหน้าอย่างมีลำดับขั้นตอนต่อไป

2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัยแบบสร้างสรรค์

2.2.1 ศึกษาข้อมูลสนับสนุนแนวคิดในการสร้างสรรค์

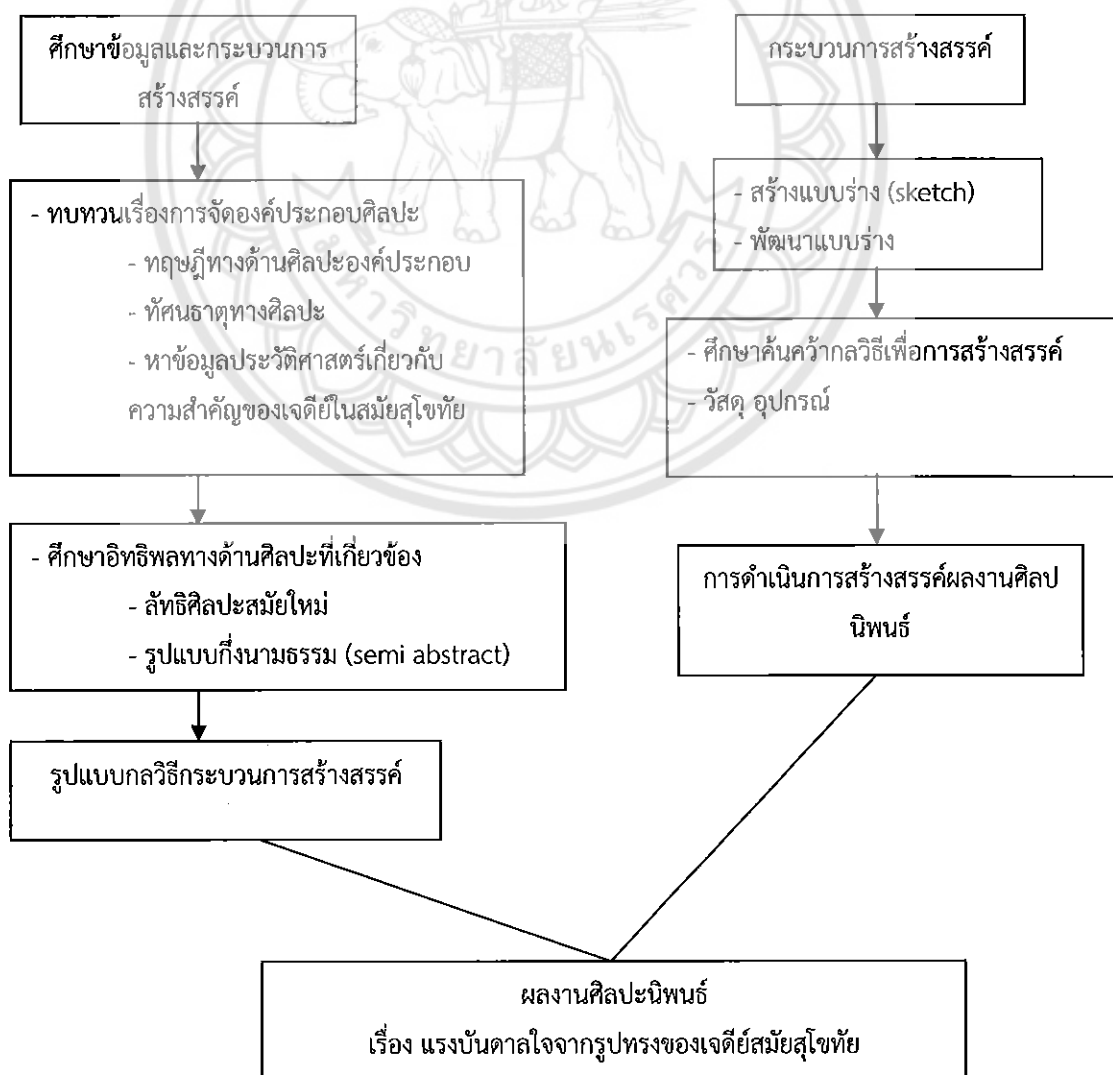
2.2.2 กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ

2.2.3 พัฒนาผลงานสร้างสรรค์

2.2.4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

2.2.5 สรุปรายงานผลการดำเนินงานวิจัยแบบสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ เช่น สี ดินเหนียว หิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ และกลวิธีที่ใช้กับวัสดุนั้น เช่น การระบาย การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การเชื่อมต่อ ฯลฯ เป็นส่วนที่ เกี่ยวข้องกับความคงทนถาวรของ ผลงาน และความแนบเนียนของฝีมือ

โครงสร้างทางรูป

ทัศนธาตุ (Visual Elements) เป็นสื่อสุนทรียภาพที่ ศิลปินจะนำมาประกอบกันเข้า ให้เป็น รูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือ แนวความคิดที่เป็นจุดหมายนั้น การ ประกอบกัน หรือ การจัดระเบียบ หรือการประสานกันซ้ำของทัศนธาตุ จึงเป็นปัญหา สำคัญที่สุดในอันดับต่อมา และจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ของเอกภาพเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวไว้ให้สุด เหล่านี้รวมตัวเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์เป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นสิ่งใหม่ที่มีชีวิตมี ความหมายในตัวเอง ทัศนธาตุทางศิลปะประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. จุด (Dot/Point) หมายถึง ธาตุเบื้องต้น ซึ่งเล็กที่สุดของการเห็น และมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือว่าจุด เป็นการเริ่มต้นที่ไปสู่การเกิดของทัศนธาตุอื่นๆที่ สำคัญต่อไป อาทิเช่น เส้น เกิดจากการนำจุดมาเรียงกันจนเกิดความยาว หรือนำหน้าเกิด จากการนำจุดมาวางเรียงทับซ้อนกันจำนวนมาก เป็นต้น

2. เส้น (Line) หมายถึง ผลจากการนำจุดหลายๆจุดมาเรียงติดต่อกันออกไปจน เกิดเป็นความยาวซึ่งเป็นมิติเดียวของเส้น และเส้นเป็นรากฐานของ โครงสร้างของงาน ทัศนศิลป์ทุก ประเภท อีกทั้งเส้นสามารถแสดงความรู้สึกด้วยตัว ของมันเอง และด้วย การนำมาประกอบกันให้ปรากฏเป็นรูปทรงต่างๆได้ ซึ่งเส้น แต่ละชนิดก็ให้ความหมาย และความรู้สึกกันออกไป

เส้นโครงสร้าง (Structural Line) คือเส้นที่มองไม่เห็นด้วยตาเป็นเส้นใน จินตนาการที่ผู้ดู จะรู้สึกหรือปะติดปะต่อเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง เส้นชนิดนี้ เดินทางด้วยความรู้สึก ไม่ใช่ด้วยการเห็นเป็นเส้นที่มีความสำคัญมากในศิลปะ เส้น โครงสร้างมีอยู่ด้วยกัน 6 ประเภทคือ

- เส้นแกนของรูปทรง เช่น เส้นศูนย์ถ่วงของคน เส้นแกนของผลไม้
- เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง
- เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่ง เช่น ดาวหมี ดาว จระเข้
- เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหวของที่ว่าง
- เส้นโครงสร้างของปริมาตร
- เส้นโครงสร้างขององค์ประกอบ เช่น คนยืนจะเป็นเส้นตั้งภูเขาจะเป็นเส้นแนวนอน

เส้นแบบคาลิกราฟิค (Calligraphic Line) เป็นเส้นที่เกิดจากร่องรองของการทวัด พู่กัน ปากกา ดินสอ ที่สื่อสัญลักษณ์ของอารมณ์แสดงถึงหวัความเคลื่อนไหวและแสดงถึง บุคลิกภาพของ ศิลปินเกิดความงาม ความรู้สึกในตัวของมันเอง

3. น้ำหนัก (Tone) หมายถึง ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และ บริเวณที่เป็นเงา ของวัตถุ หรือการระบายสีให้มีผลเป็นความอ่อนความแก่ของสีหนึ่ง หรือ หลายสี หรือบริเวณที่มีสีขาว สีเทา และสีดำ ในความเข้มระดับต่างๆในงานชิ้นหนึ่งน้ำหนัก ที่ใช้ตามลักษณะของแสงเงาในธรรมชาติ จะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะให้ ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนักยังให้ ความรู้สึกและอารมณ์ด้วยการประสาน ความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วย

หน้าที่ของน้ำหนัก

- ให้ความแตกต่างรูปกับพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง
- ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดูบริเวณที่น้ำหนักตัด กัน จะดึงดูดความสนใจ และถ้ามีบริเวณที่มีน้ำหนักตัดกันหลายแห่งจะนำ สายตาให้เคลื่อนจากบริเวณหนึ่งไปอีกบริเวณ หนึ่งตามจังหวะที่ ศิลปินกำหนดไว้ ซึ่งอาจกลมกลืนสม่ำเสมอ หรือกระแทกกระทั้น รุนแรง

4. ที่ว่าง (Space) หมายถึง ที่ว่างที่ถูกกำหนดด้วยเส้นให้มี รูปร่างขึ้น ได้แก่ แผ่น ของนาหนัก แผ่นราบที่มี 2 มิติ หรือประกอบกันเป็น 3 มิติ และบริเวณที่ว่างที่เป็นบวกเป็น ลบลักษณะของ ที่ว่างมีลักษณะดังต่อไปนี้

5. ที่ว่างจริง (Physical Space) หมายถึง ที่ว่างของงานสถาปัตยกรรมและ ประติมากรรม เป็นที่ว่างจริงๆ ที่สามารถสัมผัสได้ เรียกว่า ที่ว่างจริงหรือที่ว่างกายภาพ

ที่ว่างลวงตา (Pictorial Space) หมายถึง ส่วนที่ว่างในงานจิตรกรรมหรือ ภาพพิมพ์ ที่แสดงความลึกตื้น เป็นที่ว่างลวงตาที่เกิดขึ้นจากกรรมวิธีทางจิตรกรรม หรือการ ประกอบกันของ ทศนธาตุ เราเรียกที่ว่างชนิดนี้ว่า ที่ว่างลวงตาหรือที่ว่างแบบรูปภาพ

6. สี (Color) หมายถึง ทศนธาตุที่มีคุณลักษณะของทศนธาตุทั้งหลายรวมกัน ครบถ้วน คือ มี เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง และลักษณะพื้นผิว นอกจากนั้นยังมีคุณลักษณะพิเศษ เพิ่มขึ้นอีก 3 ประการ คือ ความเป็นสี น้ำหนักของสีและความจัดของสี

ความเป็นสี (Hue) หมายถึงว่าเป็นสีอะไร เช่น แดง เหลือง เขียว ฯลฯ ตามวงสี ธรรมชาติ

น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ความสว่างหรือความมืดของสี ถ้าเรา ผสมสีขาวเข้าไปในสีสีหนึ่ง สีนั้นจะสว่างขึ้น หรือมีน้ำหนักอ่อนลง และถ้าเรา เพิ่มสีขาวเข้าไปทีละน้อยๆ เป็นลำดับ เราจะได้ค่าของสีหรือน้ำหนักของสีที่ เรียงลำดับจากแก่สุดไปจนอ่อนที่สุด

ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีสีหนึ่ง สีที่ถูก ผสมด้วยสีตาจะหม่นลง ความจัดหรือความบริสุทธิ์จะลดลง ความจัดของสีจะเรียงลำดับ จากจัดที่สุด ไปจนหม่นที่สุดได้หลายลำดับ ด้วยการค่อยๆ เพิ่มปริมาณของสีตาที่ผสมเข้า ไปทีละน้อยๆ จนถึงลำดับที่ความจัดของสีที่มีน้อยที่สุด คือ เกือบดำ

สีทำหน้าที่ เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ แต่เพิ่มหน้าที่พิเศษที่สำคัญที่สุดขึ้นอีก ประการคือ ให้ อารมณ์ความรู้สึกด้วยตัวเองโดยตรง

7. ลักษณะผิว (Texture) หมายถึง ลักษณะบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่างๆที่เมื่อสัมผัส จับต้อง หรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็น กามะหยี่ ฯลฯ ลักษณะพื้นผิวมี 2 ชนิด คือ

- ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระดาษ ทราช ผิวสัมผัส แก้ว ฯลฯ
- ลักษณะผิวที่หาเทียมขึ้น เมื่อมองดูจะรู้สึกว่าร่าหยาบหรือ ละเอียด แต่เมื่อสัมผัส จับต้องเข้าจริงกลับเป็นพื้นผิวเรียบๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหินอ่อน หรือการใช้รอย พู่กันในงาน จิตรกรรมบางชิ้น

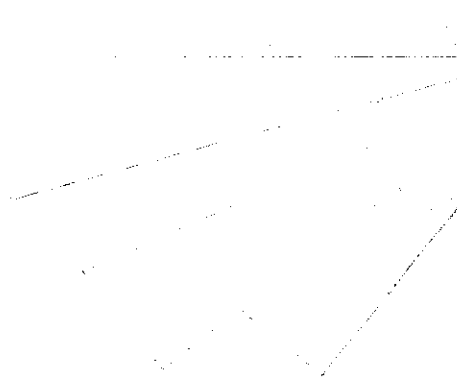
โครงสร้างทางวัตถุ

วัสดุ (Material) หมายถึง วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ เช่น สี ดินเหนียว ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัยวัสดุที่ผู้ สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ กระดาษร้อยปอนด์ และกาวลาเท็กซ์

1. กระดาษร้อยปอนด์ หมายถึงกระดาษที่มีความหนาประมาณ 200 แกรม (200g) โดยทั่วไปจะมีประเภทใหญ่ๆอยู่ 2 ประเภท คือแบบ เรียบ กับ หยาบ

แบบเรียบ : สำหรับวาดเส้น ดินสอ หรือปากกาทั่วไป เมื่อกระดาษอัดมา เรียบ จึงมีคุณสมบัติดูดซึมไม่ตื้นแต่มีความหนา และทนทานกว่ากระดาษครอิ่ง อย่างกระดาษบุรุษ (กระดาษเหลืองๆบางๆ) และกระดาษ 80 แกรม

แบบหยาบ : สำหรับลงสีได้ รอยหยาบของกระดาษแต่ละยี่ห้อจะ แตกต่าง กัน ตรงนี้เป็นลิขสิทธิ์ของแต่ละบริษัท เพราะร่องรอยขรุขระนั้น ผ่านการวิเคราะห์มาโดยวิศวกร เพื่อให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการรับน้ำ และความโปร่งแสงให้แสงไฟลอดผ่าน

ภาพประกอบที่ 11 กระดาษร้อยปอนด์

ที่มา: <http://www.ktsstationery.com/product/upload/photos/12410/20110806080556.jpg>

2. กาวลาเท็กซ์ คือส่วนผสมของของเหลวหรือวัสดุแข็งของเหลวที่สามารถเชื่อมติดหรือประสานวัสดุสองชิ้นเข้าด้วยกัน กาวมีอยู่หลากหลายรูปแบบทั้งมาจากธรรมชาติหรือสารเคมีสังเคราะห์ ซึ่งการใช้งานมักจะ ขึ้นอยู่กับวัสดุที่จะนำมาติดกัน กาวนิยมใช้ติดวัสดุที่มีลักษณะบาง หรือวัสดุที่แตกต่างกัน โดยกาวจะแตกต่างจากการเชื่อมวัสดุแบบอื่นคือ กาวจะใช้เวลาในการประสานโดย กาว จะมีหลากหลายประเภท ขึ้นอยู่กับการใช้งานที่แตกต่างกัน

ภาพประกอบที่ 12 กาวลาเท็กซ์

ที่มา: <http://static.weloveshopping.com/shop/client/000064/chornakorn/14241002.jpg>

กลวิธี (Technique) หมายถึง วิธีการเฉพาะในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะ เช่น การระบายสี การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การเชื่อมต่อ ฯลฯ กลวิธีที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ การตัดกระดาษ

การตัดกระดาษ (Paper cut) เป็นการนำกระดาษมาตัดตามรูปทรงที่ต้องการ เพื่อให้จังหวะของเส้นในระยะของการตัดกระดาษตามที่ต้องการ การตัดกระดาษยังรวมไปถึงการฉลุลายบนกระดาษและวัสดุอื่นๆ

เนื้อหา

เนื้อหา (Content) คือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามธรรมนี้ นอกจากเนื้อหาแล้วยังมีเรื่อง (Subject) และแนวเรื่อง (Theme) รวมอยู่ด้วย ทั้ง 3 ส่วนนี้ ต่างก็มีความเชื่อมโยงและซ้อนทับกันอยู่

1. เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ศิลปินสรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะแบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ศาสนา ฯลฯ หรือหมายถึง “ภาพนี้เกี่ยวกับ อะไร”

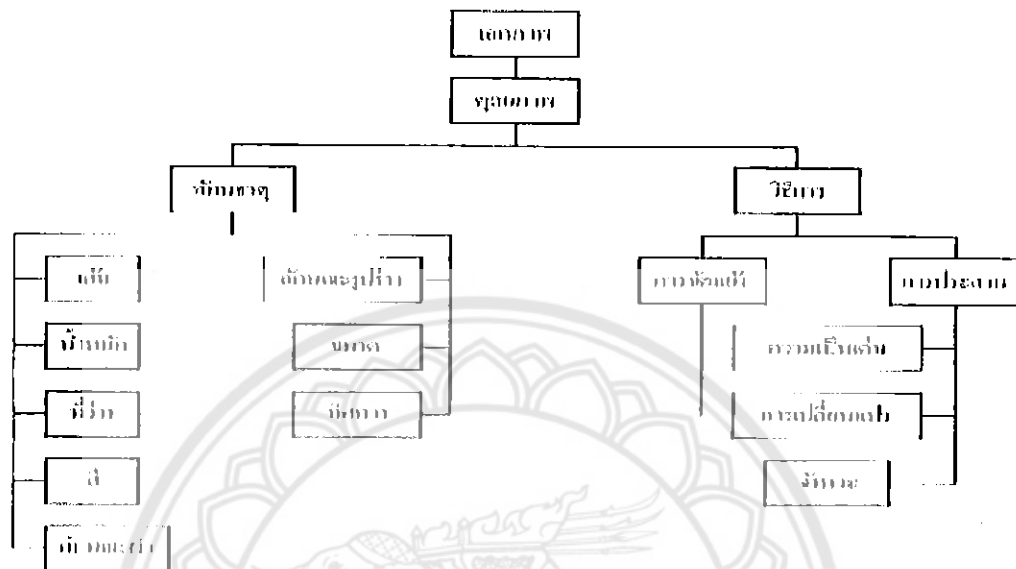
2. แนวเรื่อง หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความเศร้า ศรัทธา การต่อสู้ดิ้นรน ความ รัก ฯลฯ

3. เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมี เอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการ ประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่ บริสุทธิ์ ไม่มีอารมณ์อื่นๆในประสบการณ์ของมนุษย์มาเกี่ยวข้องด้วย เป็นลักษณะ จิตวิทยาของศิลปิน เป็นพลังความรู้สึกส่วนตัวเป็นบุคลิกภาพหรือรูปแบบของการ แสดงออกของศิลปิน

- เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เช่น คน สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์นั้นเป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน เป็นความหมายของเรื่อง และแนว เรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง

หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 13 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ(2530:208)

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ เรื่อง แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างผลงานจิตรกรรมให้เกิดเอกภาพ ซึ่งมีหลักองค์ประกอบ และวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

1. เอกภาพ หมายถึง การประสานหรือการจัดระเบียบของส่วนต่างๆให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้น เพื่อผลรวมอันหนึ่งที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้กำหนด เอกภาพด้วยการสร้างเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมและรูปทรงที่เป็นศิลปะกึ่งนามธรรมเข้าไว้ด้วยกัน

2. ดุลยภาพ หมายถึง การถ่วงน้ำหนักที่เท่ากันทั้งสองข้างของสิ่งของหรือรูปทรง เกิดจากการถ่วงดุลของสิ่งที่ขัดแย้งกัน และจากการรวมตัว หรือการซ้ำของสิ่งที่เหมือนกันทั้ง 2 ข้าง ดุลยภาพกำหนดได้ 2 รูปแบบ คือ ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน และดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) เพื่อให้รู้สึกถึงความนิ่งสงบ ความแข็งแรง คงทนหนักแน่น โดยการให้รูปทรงเหมือนกันทั้งสองข้าง

3 การขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

3.1 การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด และรวมถึงการขัดแย้งขัด ขององค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย

3.2 การขัดแย้งของขนาด

3.3 การขัดแย้งของทิศทาง

3.4 การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

4. การประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ให้สิ่งต่าง ๆ เข้ากันได้ อย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งๆ เหมือนกันเข้าด้วยกัน การ ประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ

4.1 การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งๆ ที่ขัดแย้งกันให้กลมกลืนกัน ด้วย การใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่าง ขัดแย้งกันสามารถ ทำให้อยู่ ร่วมกันได้โดยมีเอกภาพ ด้วยการใช้สีเทาเข้าไปประสาน ทำให้เกิดความ กลมกลืนกัน มากขึ้น

4.2 การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เป็นการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืด น่าเบื่อที่สุด ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้การตัดกระดาษ ซ้ำกันแล้วนำมาประกอบกันให้เกิดรูปทรงใหม่ และเกิดช่องว่างระหว่างกระดาษ

5. ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

5.1 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้ง ด้วยการเพิ่ม หรือลดความสำคัญ ความ น่าสนใจในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ ขัดแย้งกัน

5.2 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

6. การแปรเปลี่ยน (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อ ป้องกัน ความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปลง รูปลักษณะจะต้องรักษา คุณลักษณะของการซ้ำไว้ ถ้ารูปมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การซ้ำ ก็จะหมดไป กลายเป็นการขัดแย้งเข้า มาแทน และถ้าหน่วยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว มีความแตกต่างจากหน่วยอื่น ๆ มากจะ กลายเป็นความเป็นเด่นเป็นการสร้าง เอกภาพด้วยความขัดแย้งการเปลี่ยนแปลงมี 4 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณะ
2. การเปลี่ยนแปลงของขนาด
3. การเปลี่ยนแปลงของทิศทาง
4. การเปลี่ยนแปลงของจังหวะ

7. จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำที่เป็นระเบียบ จากระเบียบง่าย ๆ ซ้ำซ้อนขึ้นจน เกิดเป็นรูปทรงของศิลปะ ซึ่งจังหวะในงานศิลปะ คือ การเน้นการผ่อนคลายสลับกันของ ทัศนธาตุต่างๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตชีวา การเกิดจังหวะมี 2 ลักษณะ คือ เกิดจาก การซ้ำของหน่วยหรือสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ และเกิดจากการเลื่อนไหลที่ต่อเนื่องของ เส้น น้ำหนัก สี และรูปทรง ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้จังหวะเท่ากันของการเว้นช่องของทัศนธาตุที่ทำจากกระดาษ เพื่อให้แสงลอดผ่านในช่องจังหวะและเกิดค่าน้ำหนักของแสงที่แตกต่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาางานสร้างสรรค์

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหา

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยกรูปร่างรูปทรงของเจดีย์ในสมัยสุโขทัยเป็นสัญลักษณ์แสดงเนื้อหาภายนอกและเนื้อหาภายในที่ใช้ทัศนธาตุเรื่องรูปร่าง รูปทรง เส้นและสีสะท้อนอารมณ์ และความรู้สึกนิ่งสงบ และเป็นแหล่งเคารพบูชาของคนในพุทธศาสนา

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนรูปทรง

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ทัศนธาตุและวิธีการดังต่อไปนี้

4.2.1 เส้น ในงานของผู้สร้างสรรค์ลักษณะของเส้นที่นำมาใช้ในงาน คือ เส้นโครงสร้างขององค์ประกอบทำหน้าที่กำหนดทิศทางการเคลื่อนไหว ภายในภาพได้แก่ เส้นโครงสร้างของรูปทรงเจดีย์ดีแต่ละชั้น และเส้นที่เชื่อมกันของกระดาษแต่ละช่องที่มีลักษณะ เส้นแนวเฉียง สร้างจังหวะเชื่อมโยงเป็นเอกภาพ

4.2.2 สี ในงานผู้สร้างสรรค์มีที่ใช้สีดังต่อไปนี้

4.2.2.1 ความเป็นสี (Hue) ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดการใช้สีผลงานโดยรวมให้แสดงความรู้สึกถึงความนิ่งสงบ โดยใช้สีโทนร้อนแบบเอกรงค์ 100% ได้แก่ สีแดง สีนํ้าตาล สีส้ม สีเหลือง สีม่วง

4.2.2.2 น้ำหนักของสี (Value) เกิดจากการใช้สีของแสงไล่น้ำหนักจากระยะการกระทบของกระดาษทำให้สีดูอ่อนลง เพื่อกำหนดค่าน้ำหนักของส่วนที่ถูกแสงกระทบกำหนดมิติ ความลึกต้นใกล้ไกล

4.2.3 พื้นผิว ลักษณะพื้นผิวของกระดาษที่นำมาสร้างสรรค์ภายในผลงานคือลักษณะผิวที่หยาบ ขรุขระ เพื่อให้แสงที่ส่องผ่านกระดาษเกิดการสร้างสีบนพื้นผิวของกระดาษให้เกิดความน่าสนใจและแปลกใหม่

4.2.4 ที่ว่าง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดส่วนที่ว่าง 70 % คือส่วนที่ต้องการแสดงแสงที่ลอดผ่านช่องกระดาษที่สร้างไว้เพื่อให้องค์ประกอบของภาพแลดูแล้วเกิดความเป็นระเบียบภายในช่องของกระดาษ

4.2.5 ขนาด ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขนาดใหญ่ของรูปทรงเจดีย์เพื่อเกิดความรู้สึกยิ่งใหญ่ เจียบสงบและน่าศรัทธาในผลงาน

4.2.6 ทิศทาง ในผลงานของผู้สร้างสรรค์เกิดจากการจัดวางรูปทรงของเจดีย์ที่มี ทิศทางตั้งตรง นิ่ง เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งสองข้างของผลงาน

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในส่วนที่เป็นเอกสาร รูปภาพ และผลงานทางทัศนศิลป์ทั้งตะวันตกและศิลปินไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นอัตลักษณ์ให้แก่ผู้สร้างสรรค์ ทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้และเข้าใจทฤษฎีทางศิลปะทั้งในส่วนที่เป็นรูปทรงและเนื้อหาอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของศิลปะ และนำมาตอบสนองแนวความคิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดแรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย

4.3 การศึกษาข้อมูลค้นคว้า ข้อมูลเอกสาร และภาพถ่าย

4.3.1 ข้อมูลภาคเอกสารหนังสือ ผู้สร้างสรรค์ได้ค้นคว้าข้อมูลจากตาราหนังสือ เอกสารทางวิชาการอันเป็น ข้อมูลเบื้องต้นและที่มาของเทคนิคในการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

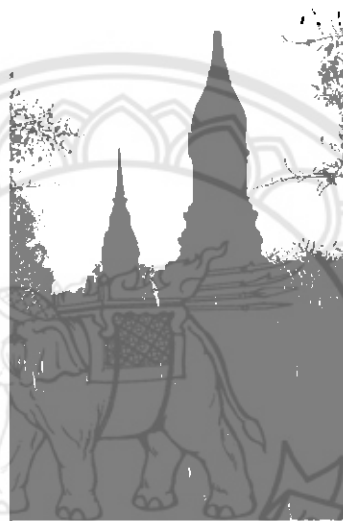
- 1) หนังสือองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่ง ชลูด นิ่มเสมอ
- 2) หนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกผู้แต่ง ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์
- 3) หนังสือศิลปะสุโขทัย ผู้แต่ง สันติ เล็กสุขุม
- 4) เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา 707122 พื้นฐาน

องค์ประกอบศิลป์ ผู้แต่ง สุรชาติ เกษประสิทธิ์

4.3.2 ข้อมูลภาพถ่าย และผลงานศิลปะลัทธิ ศิลปินต่างๆ

4.2.2.1 ข้อมูลภาพถ่าย

ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ข้อมูลภาพถ่ายของเจดีย์ในอุทยานแห่งชาติสุโขทัย และสภาพแวดล้อมในสุโขทัย เพื่อใช้เป็นต้นแบบกำหนดรูปร่างทางสัญลักษณ์ ในการ สื่อความหมายของ แรงบันดาลใจได้มาจากเจดีย์สมัยสุโขทัยได้แก่ภาพ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เจดีย์วัดช้างล้อม เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 14 เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

ที่มา: <http://topicstock.pantip.com/food/topicstock/2010/09/D9706228/D9706228-1.jpg>

ภาพประกอบที่ 15 เจดีย์วัดช้างล้อม

ที่มา: http://www.holidaythai.com/images/attraction/01060_wadchanglomsukhothai.jpg

4.2.2.2 ข้อมูลจากงานทัศนศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษางานทัศนศิลป์ทั้งของศิลปินตะวันตก และ ตะวันออก ที่แสดงออกถึงลักษณะงานที่เป็นศิลปะแบบกึ่งนามธรรมในเรื่องของธรรมชาติและการสร้างสรรค์งานจากวัสดุในท้องถิ่นรวมถึงการแสดงออก ทางรูปทรงของศิลปะ เทคนิค และ กระบวนการ

ภาพประกอบที่ 16 ข้อมูลจากงานทัศนศิลป์

ชื่อภาพ ต้นไม้ ศิลปิน FERRY STAVERMAN

กลวิธี Paper cut

เป็นผลงานการสร้างสรรค์เลียนแบบธรรมชาติจากต้นไม้ที่ศิลปินถ่ายทอดความงามของศิลปะ และสุนทรียภาพออกมาในรูปแบบสามมิติ

ภาพประกอบที่ 17 ข้อมูลจากงานทัศนศิลป์

ชื่อภาพ เจตีย์ดำ ศิลปิน มณฑิเยร บุญมา

กลวิธี ประติมากรรม (เชื่อมเหล็ก)

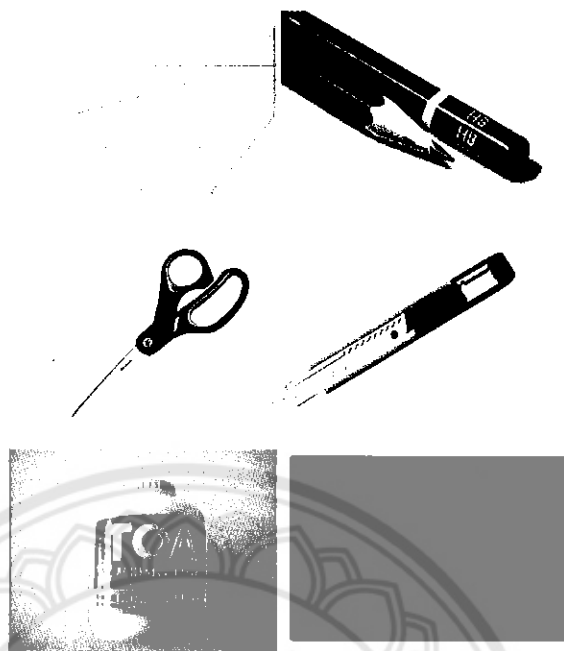
เป็นผลงานที่สื่อถึงประเพณีเกี่ยวกับความตายของชาวพุทธ เมื่อสิ้นชีวิตแล้ว มักนำศพไปเผา

และนำเต้ากระดูก บรรจุไว้ในสถูปเจตีย์

5. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 3 ขั้นตอนดังนี้

5.1.การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์งาน ได้แก่ ดินสอวาดเส้นสีดำ EE 2B ยางลบ มีดคัตเตอร์ กรรไกร กระดาษร้อยปอนด์ สมุดสเกตซ์ภาพ สมุดบันทึกข้อมูล กาวลาเท็กซ์ หลอดไฟ สายไฟและ แผ่นรองตัด

ภาพประกอบที่ 18 อุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยแบบสร้างสรรค์

1. กระดาษร้อยปอนด์ เป็นวัสดุที่มีส่วนช่วยให้เกิดรูปทรงของงานศิลปะ ได้แสดงออกมาอย่างเต็มที่ การเลือกลักษณะของกระดาษและพื้นผิวของกระดาษที่ดี จะทำให้สามารถตอบสนองความรู้สึกของผู้รับชมผลงาน

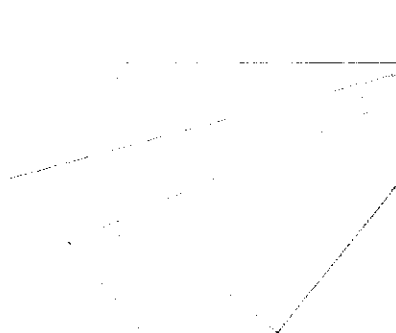
2. กาวลาเท็กซ์ ใช้ประสานวัสดุกระดาษสองชิ้นเข้าด้วยกันจนเกิดรูปทรง

3. กรรไกร/คัตเตอร์ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดกระดาษตามแบบรูปทรงที่กำหนดไว้

4. แผ่นยางรองตัด เป็นอุปกรณ์ที่ใช้รองตัดกระดาษจากใบมีดคัตเตอร์

5. หลอดไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ไฟฟ้าเพื่อทำให้เกิดแสงสว่าง

6. ดินสอ เป็นอุปกรณ์ในการเขียน หรือสื่อทางศิลปะ มักทำจากเนื้อรงควัตถุแข็งและแคบอยู่ภายในเปลือกที่ปกป้องเนื้อดินสอไม่ให้หักหรือทิ้งรอยไว้บนมือขณะใช้งาน

ภาพประกอบที่ 19 กระดาษ

ที่มา: <http://www.ktsstationery.com/product/upload/photos/12410/20110806080556.jpg>

ภาพประกอบที่ 20 กาวลาเท็กซ์

ที่มา: <http://static.weloveshopping.com/shop/client/000064/chornakorn/14241002.jpg>

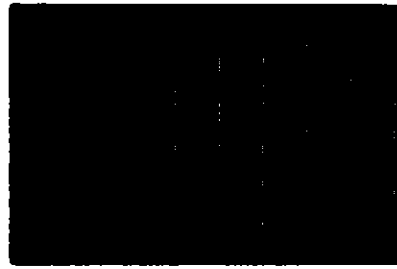

ภาพประกอบที่ 21 กรรไกร/คัตเตอร์

ที่มา: <http://cdn1.officemate.co.th/images/zpimage/2071820.jpg>

[https://www.goodchoiz.com/content/images/thumbs/0021726_1080880jpg-](https://www.goodchoiz.com/content/images/thumbs/0021726_1080880jpg-13941_550.jpeg)

[13941_550.jpeg](https://www.goodchoiz.com/content/images/thumbs/0021726_1080880jpg-13941_550.jpeg)

ภาพประกอบที่ 22 แผ่นยางรองตัด

ที่มา: <http://cdn1.officemate.co.th/images/zpimage/2101070.jpg>

ภาพประกอบที่ 23 หลอดไฟฟ้า

ที่มา:

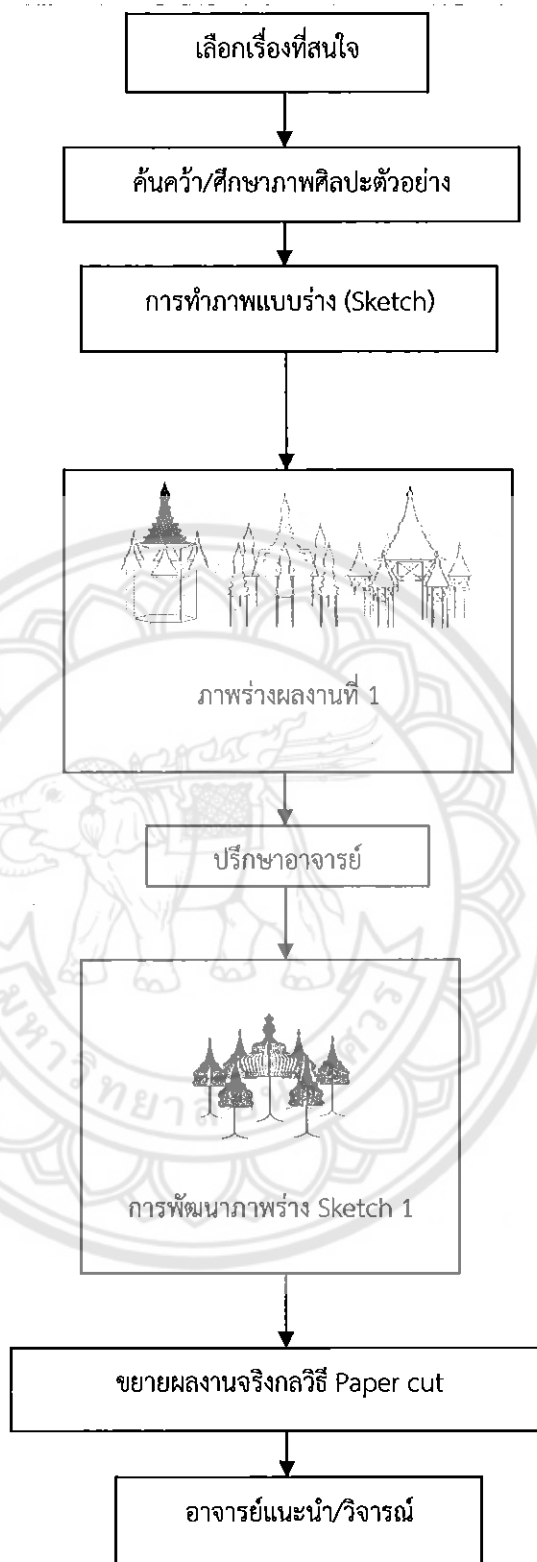
https://www.elektryzuj.com.pl/environment/cache/images/0_0_productGfx_0064232a63078dd7ef4424b141d1f1b6.jpg

ภาพประกอบที่ 24 ดินสอ

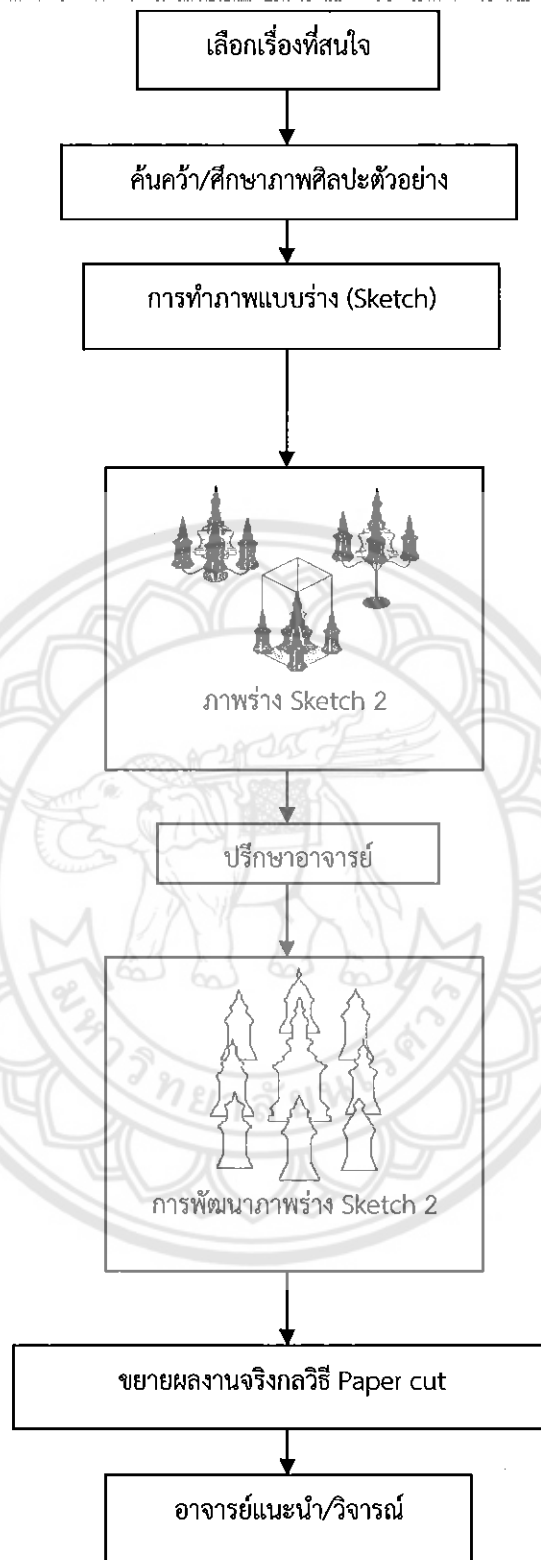
ที่มา: http://p3.isanook.com/gu/0/ui/1/8807/268440_26112012110018.jpg

5.2 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นรูปธรรม เช่น ภาพถ่าย และผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่ได้รับบันดาลใจแล้วนำมาเดินการสร้างภาพร่าง โดยการนำมาจัดวางให้ได้ องค์ประกอบและพัฒนาภาพร่างจนได้ องค์ประกอบที่สมบูรณ์เพื่อให้ได้ภาพร่างตาม แนวคิดและความรู้สึกที่ต้องการจะแสดงออก อันมีขั้นตอนการทำดังต่อไปนี้

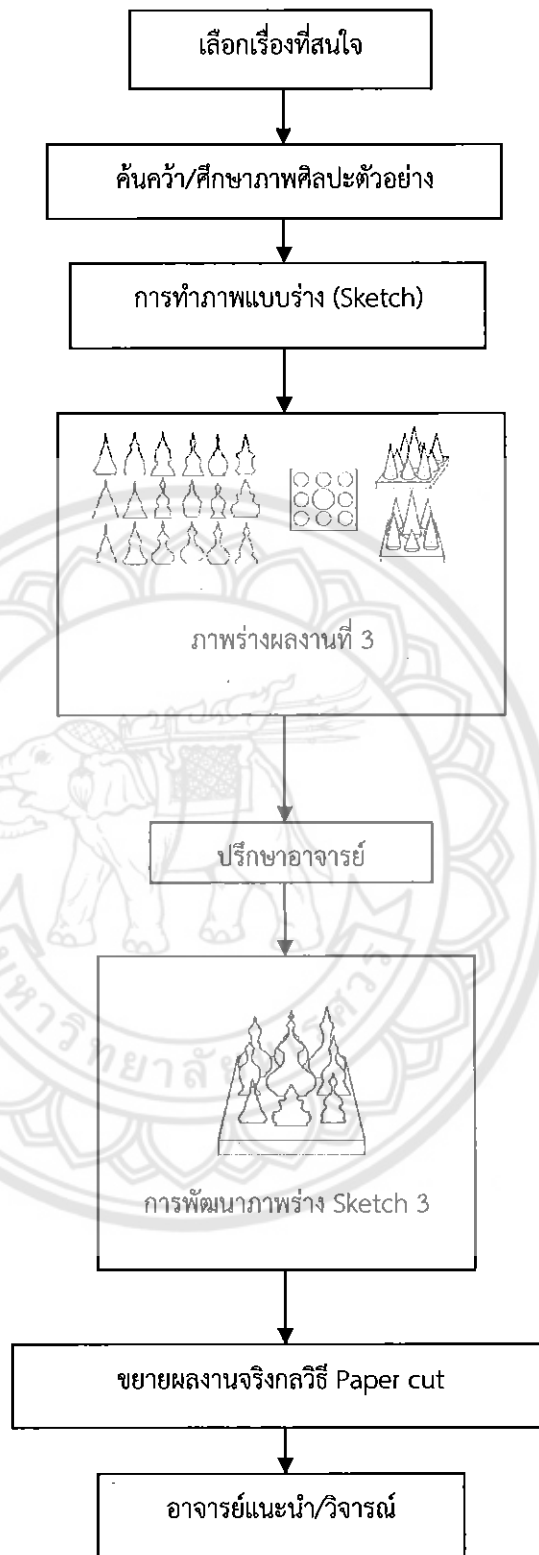

ภาพประกอบที่ 25 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) ผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

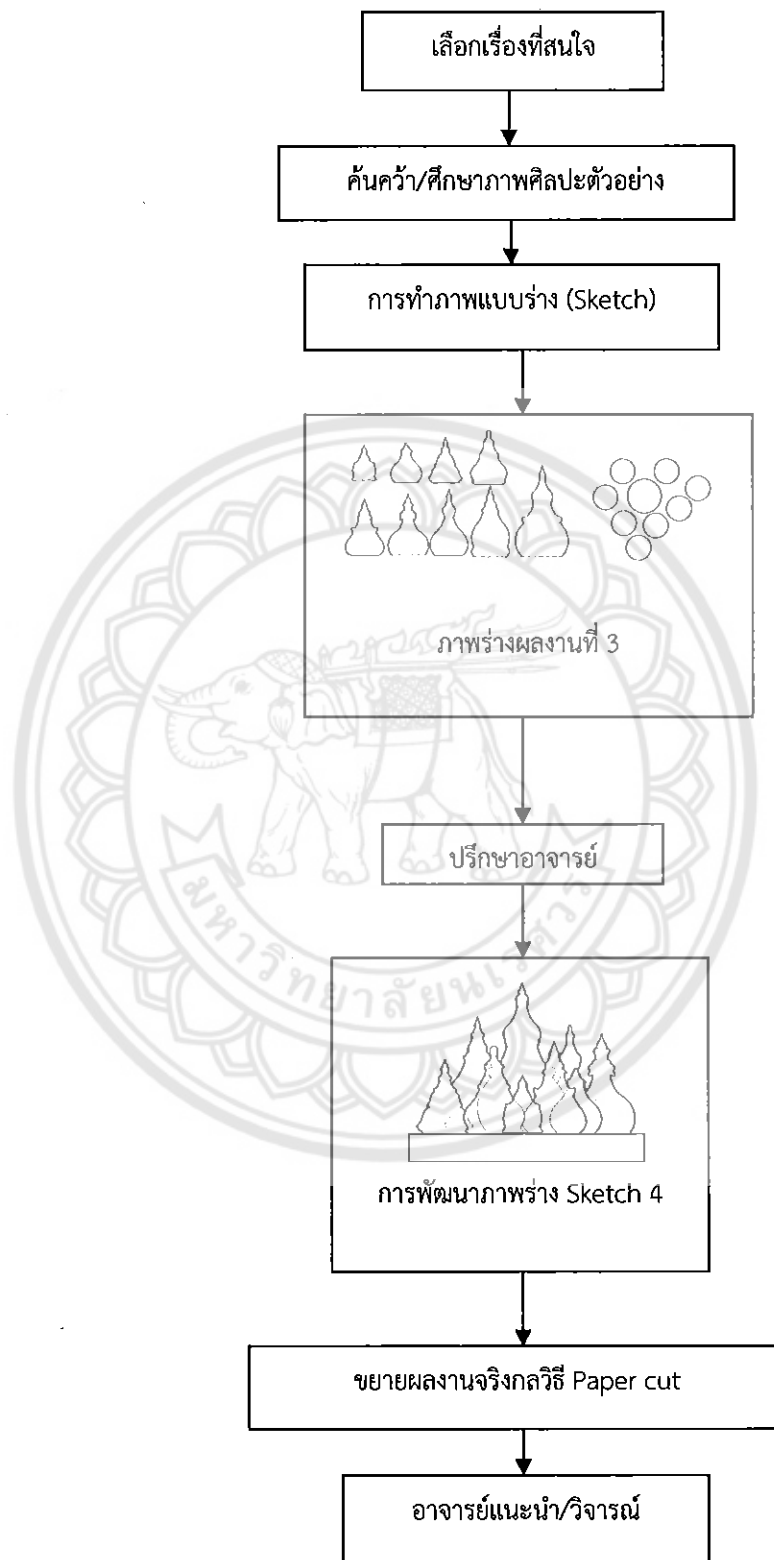

ภาพประกอบที่ 26 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) ผลงานศิลปะป็นพนธ์ชั้นที่ 2

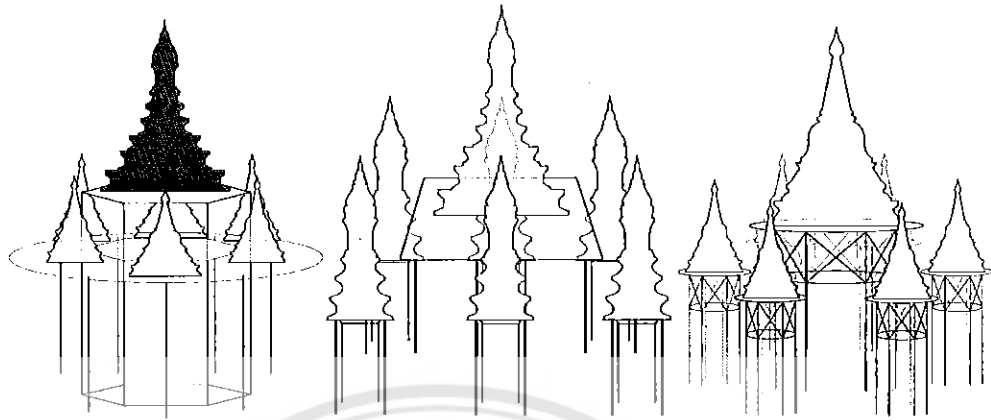

ภาพประกอบที่ 27 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) ผลงานศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 28 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 4

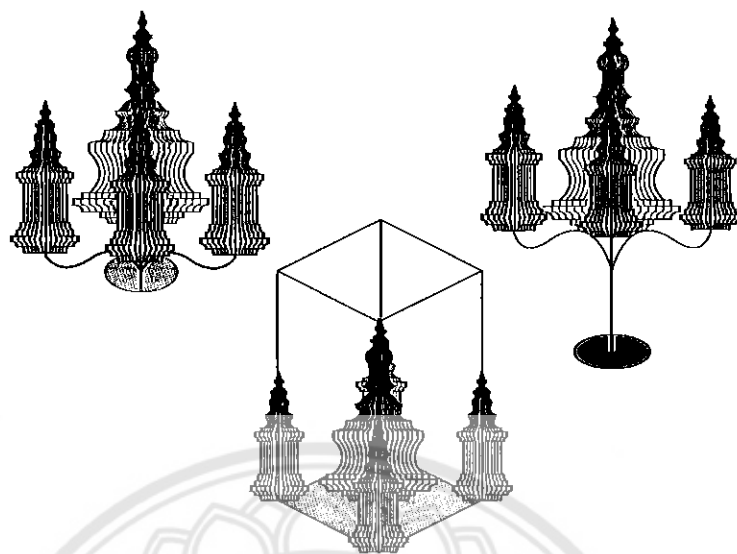
1) สร้างภาพร่างด้วยโปรแกรม Illustrator

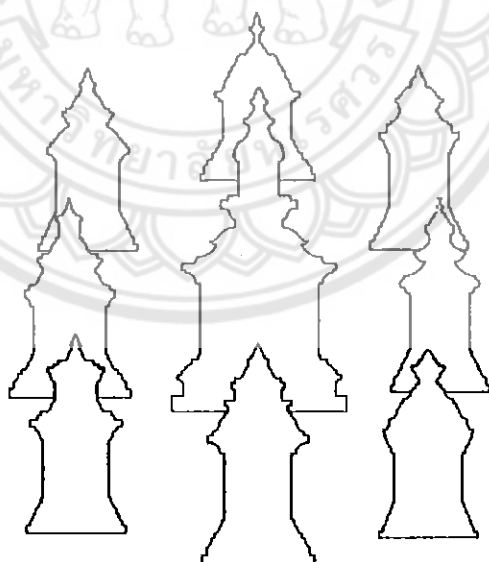
ภาพประกอบที่ 29 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ

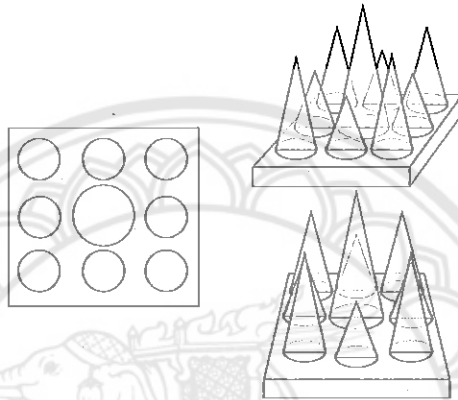
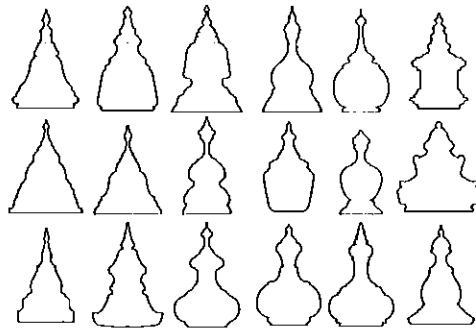
ภาพประกอบที่ 30 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

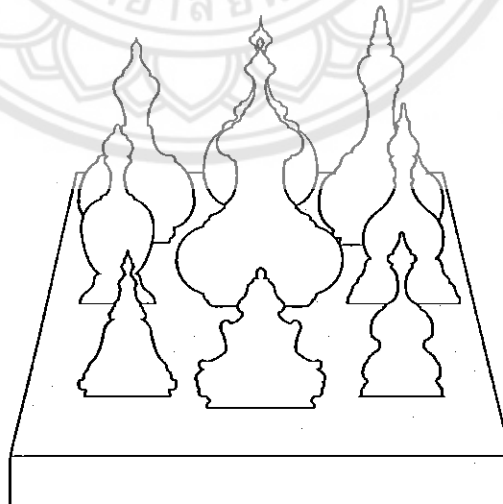
ภาพประกอบที่ 31 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ

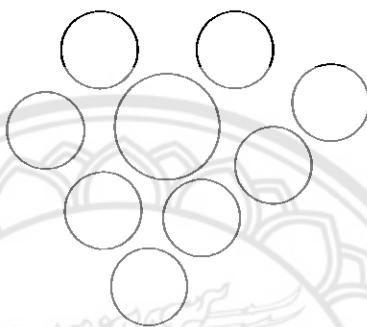
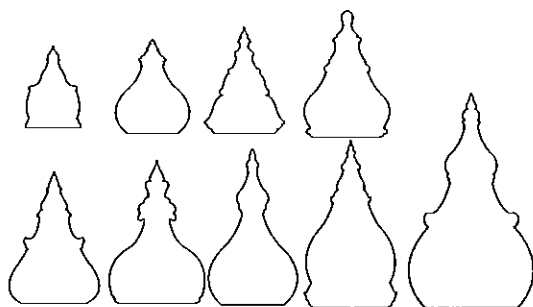
ภาพประกอบที่ 32 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2

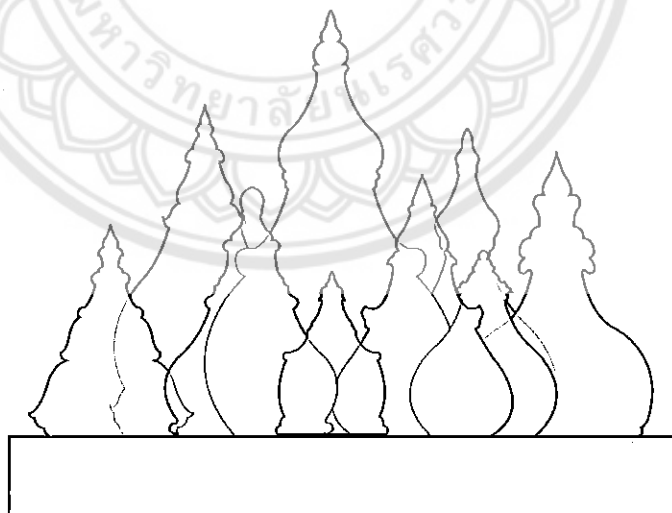
ภาพประกอบที่ 33 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ

ภาพประกอบที่ 34 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3

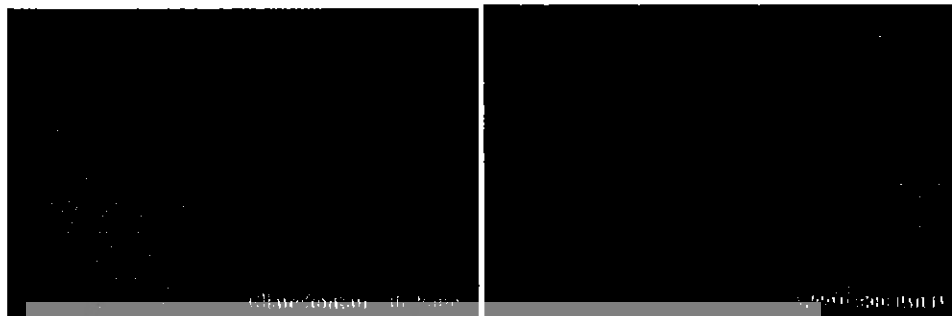

ภาพประกอบที่ 35 ภาพแบบร่างศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4 ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ

ภาพประกอบที่ 36 ภาพแบบร่างสมบูรณ์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4

2) ทดลองสร้างพื้นผิวของกระดาษที่เหมาะสมกับผลงานที่ได้ทำภาพแบบร่างไว้ เพื่อให้ได้ลักษณะพื้นผิวที่สื่อความหมายสอดคล้องตามแนวคิดของผู้ สร้างสรรค์อย่าง

ภาพประกอบที่ 37 การเลือกผิวกระดาษ

3. รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1) ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้กระดาษแบบผิวหยาบในการสร้างสรรค์

ภาพประกอบที่ 38 พื้นผิวที่กึ่งกลางของกระดาษ

ตัวอย่างแบบร่าง

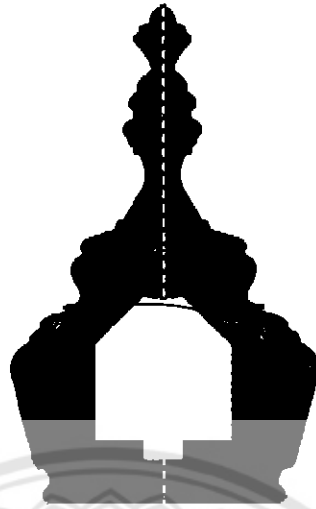
ภาพประกอบที่ 39 ร่างแบบบนกระดาษทั้งหมดด้วยดินสอ

ภาพประกอบที่ 40 ตัดกระดาษตามแบบที่ร่างไว้ทั้งหมดด้วยมีดคัตเตอร์

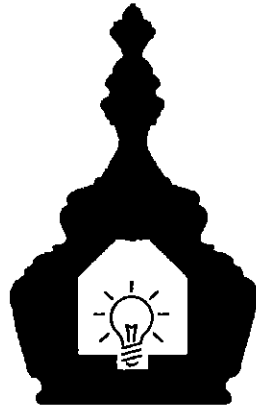
ภาพประกอบที่ 41 ตัดช่องสำหรับใส่หลอดไฟ

ภาพประกอบที่ 42 ตัดกาวตามเส้นที่กำหนดแล้วพับกระดาษเพื่อให้กระดาษสองด้านประกบกัน

ภาพประกอบที่ 43 ตัดกาวตามเส้นที่กำหนดไว้ของด้านนอกกระดาษแล้วนำกระดาษอีกแผ่นมาประกบกัน

ภาพประกอบที่ 44 ใส่หลอดไฟในผลงาน

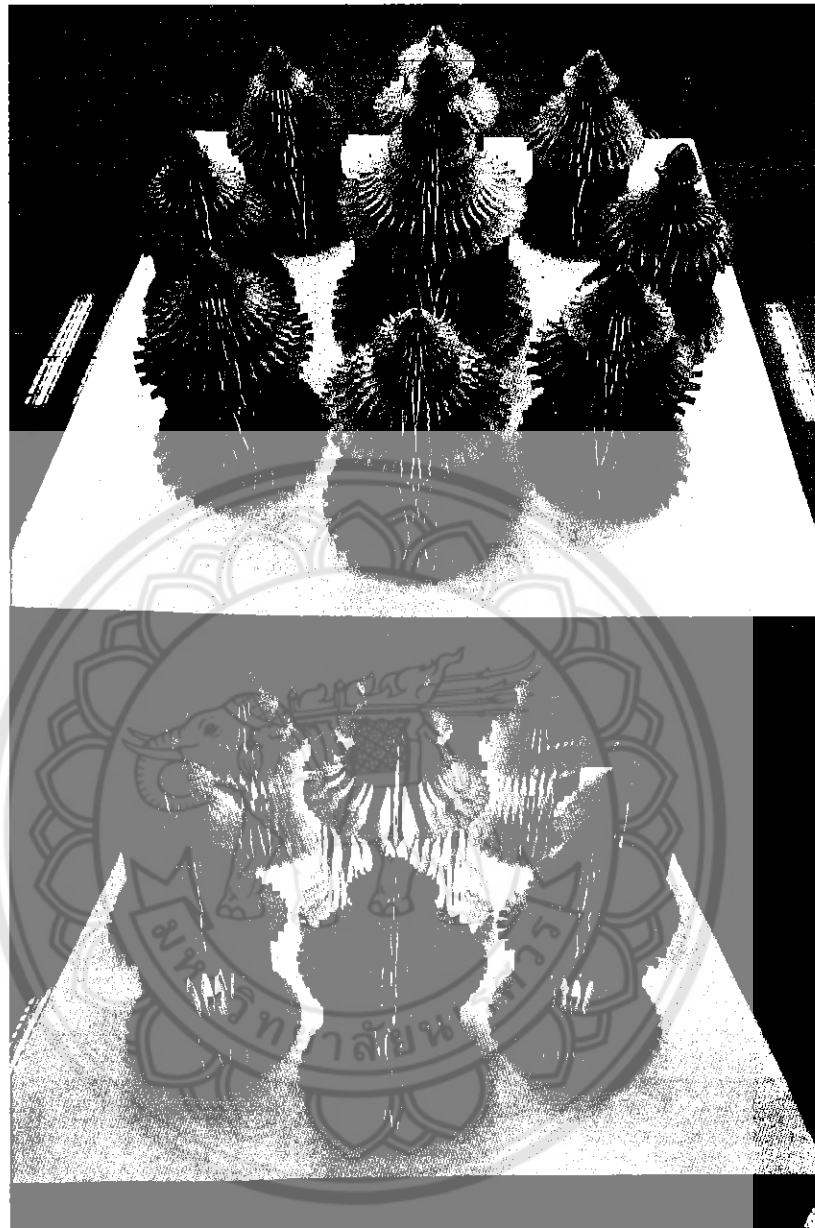
ภาพประกอบที่ 45 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัย

สุโขทัย

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 1

กลวิธี Paper cut

ขนาด 120 x 150 x 150 เซนติเมตร

ภาพประกอบที่ 46 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัย
สุโขทัย

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 2

กลวิธี Paper cut

ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

ภาพประกอบที่ 47 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัย

สุโขทัย

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 3

กลวิธี Paper cut

ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

ภาพประกอบที่ 48 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัย

สุโขทัย

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 4

กลวิธี Paper cut

ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

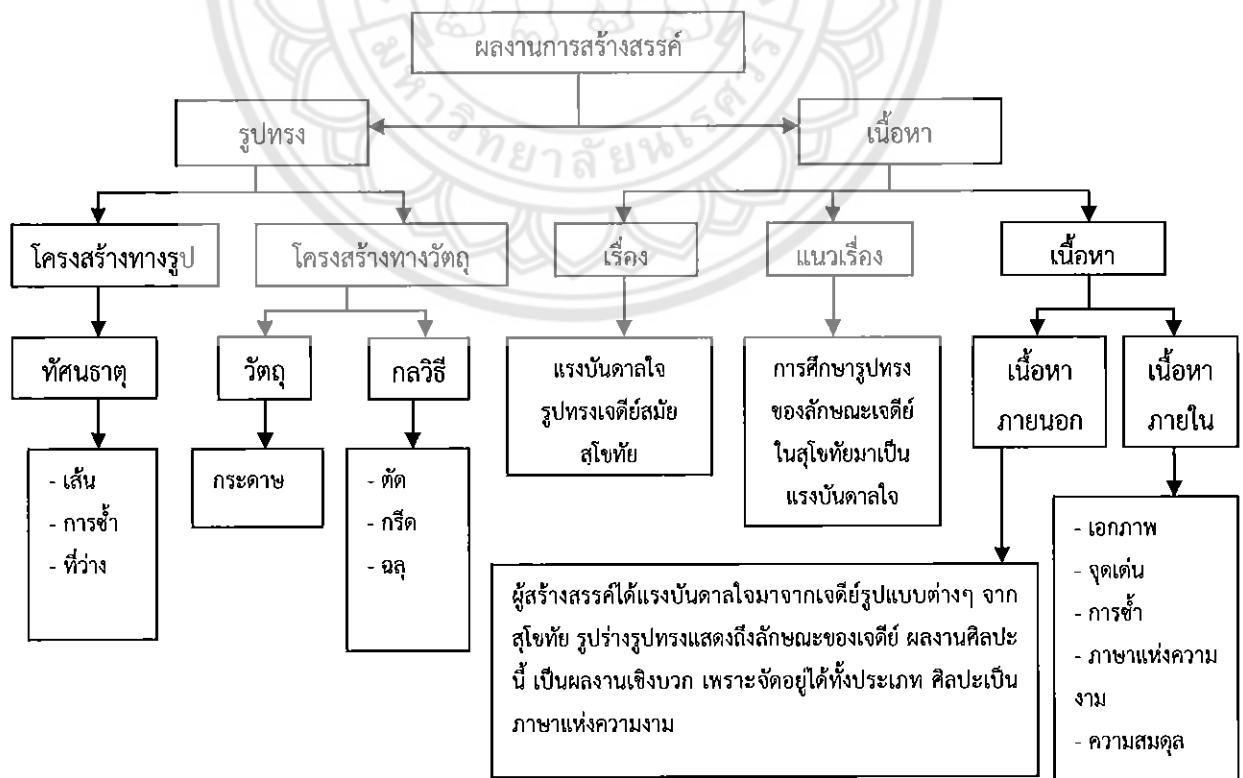
บทที่ 4

การรายงานผลและการวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ เนื่องด้วยเป็นการอธิบายให้บุคคลอื่น เกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจถึงความหมาย และขั้นตอนกระบวนการกลวิธี และคุณค่าด้านสุนทรียภาพผลงานการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์กวีพรรณน ตั้งแต่ขั้นแรกตามลำดับ จนถึงสิ้นสุดการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

สำหรับการวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานการสร้างสรรค์ดังกล่าวนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดแนวทางหลักการวิเคราะห์ โดยยึดกระบวนการของการสร้างสรรค์ศิลปะของชลูด นิมเสมอ ที่กล่าวว่า กระบวนการสร้างสรรค์ มีจุดเริ่มต้น มีการพัฒนา และมีที่สิ้นสุด เป็นขั้นตอนสอดคล้องต่อเนื่องกัน (ชลูด นิมเสมอ.2531: 324) โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ได้ดังนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

ภาพประกอบตารางที่ 49 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1. การวิเคราะห์รูปทรงได้แก่ ส่วนประกอบทางรูป คือ ทิศนธาตุ ส่วนประกอบทางวัสดุ คือ วัสดุ และวิธีการ หรือกลวิธี รวมทั้งส่วนวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรงและทิศนธาตุ

2. การวิเคราะห์เนื้อหา

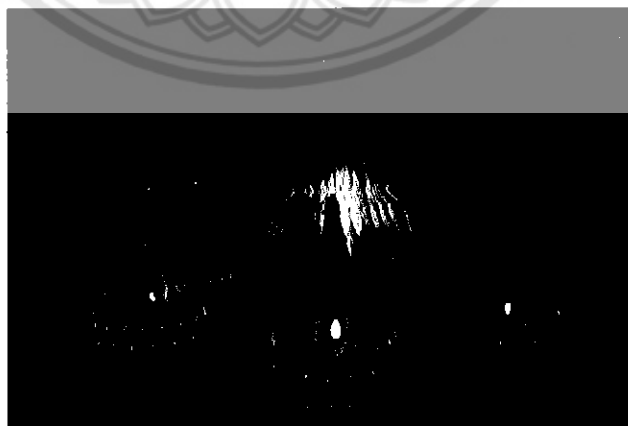
2.1 เรื่อง แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย

2.2 เนื้อหาภายนอก ผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจมาจากเจดีย์รูปแบบต่างๆ จากสุโขทัย รูปทรงรูปทรงแสดงถึงลักษณะของเจดีย์ ผลงานศิลปะนี้ เป็นผลงานเชิงบวก เพราะจัดอยู่ได้ทั้งประเภท ศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม และ เป็นภาษาแห่งความคิด เนื่องจากมีการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะ รูปทรงสวยงามเด่นชัด และการซ้ำที่มีระยะห่างเท่ากันอย่างเป็นระเบียบ มีแสงเงาชัดเจนทั้งสี่ของตัว ผลงานเองและสีจากหลอดไฟที่ผ่านกระดาษทำให้เกิดน้ำหนักแสงเงา เป็นภาษาแห่งความคิดทางด้านการออกแบบ และกระบวนการสร้างผลงาน

2.3 เนื้อหาภายใน ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบ ของศิลปะว่าเป็นการประกอบกันของรูปทรงอย่างมีความคิดขั้นตอนที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ เกิดความประสานกลมกลืน ของทิศนธาตุ รูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ความรู้สึกสง่างาม ดึงดูด ให้ผลทางอารมณ์อย่างเอิบอาบ แสดงความสูงส่ง ทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (Classic)”

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 1

กลวิธี Paper cut

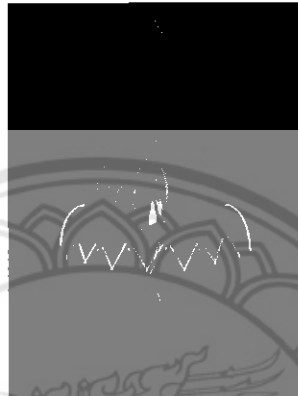
ขนาด 120 x 150 x 150 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

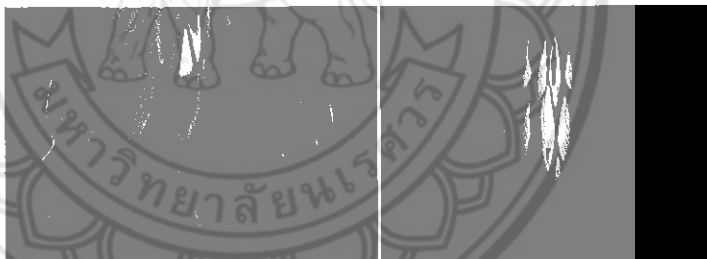
1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

1.1.1 ทิศนธาตุ

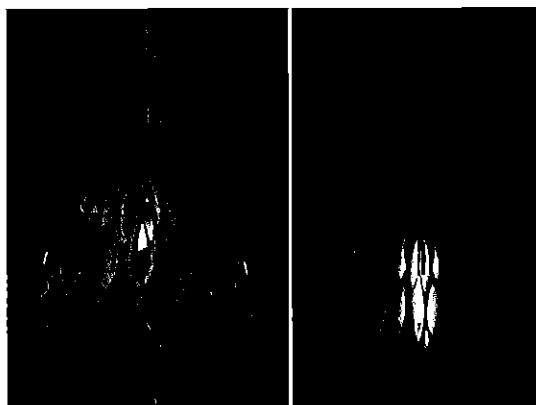
1) เส้นโครงสร้าง เส้นตรง, เส้นนอน, เส้นเฉียงเป็นประธานแสดงถึงความมั่นคง มีเอกภาพ ดุลยภาพแบบสมมาตรกัน

2) เส้น : เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว สิ้นไหล ต่อเนื่อง อ่อนโยนนุ่มนวล เส้นเฉียงพื้นปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

3) จังหวะการซ้ำ ช่วงห่างเท่าๆ กัน การซ้ำของหน่วยรูปทรง ช่วยในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการออกแบบ ถ้าเราใช้รูปทรงเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป เราเรียกว่าการจัดภาพ เช่นนั้นว่าการซ้ำ(Repetition)

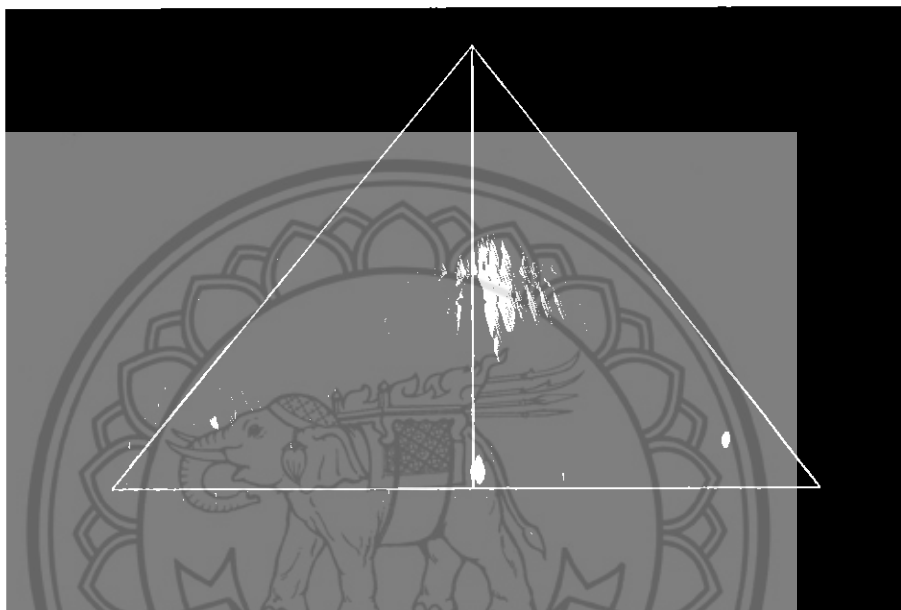
4) น้ำหนัก แสงเงา สีขาว,เทา, สีส้มอมแดง

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

เป็นการนำกลวิธีสื่อผสมมาเป็นรูปแบบการสร้างสรรค์ โดยนำกระดาษมาตัดเป็นรูปทรงและติดประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรงกลม นำมาซ้อนกันเป็นชั้น และใส่ไฟสีส้มแดงให้เกิดความสว่าง และมีติในผลงาน

1.1.3วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 50 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

1.1.3.1 องค์ประกอบของศิลปะ ใช้หลักการจัดวางแบบเอกภาพ ลักษณะแนวดุลยภาพสองข้างสมมาตรกัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล

1.1.3.2 จุดเด่นเกิดจากการซ้ำของรูปทรงอินทรีย์รูป รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สะดุดตา เกิดคุณค่าทางศิลปะและสุนทรีย์ภาพ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

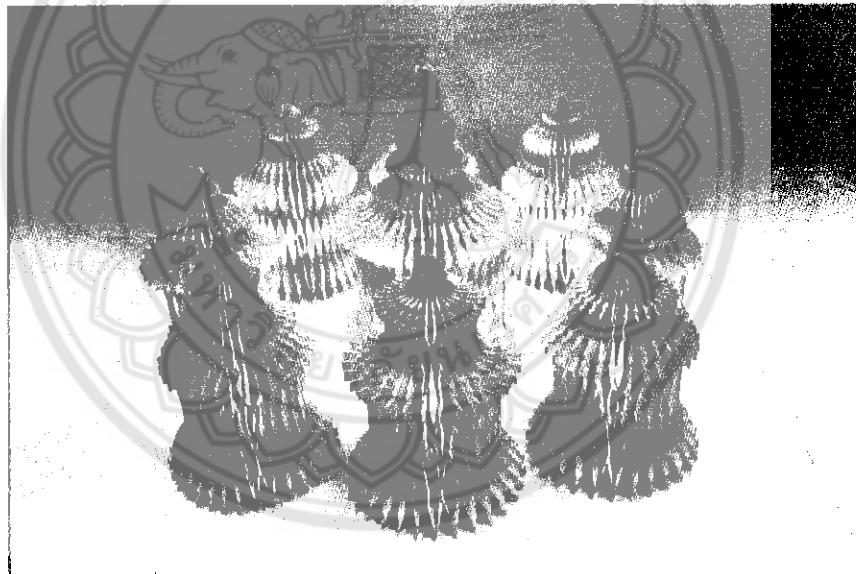
1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง การถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย

1.2.2 เนื้อหาภายนอก เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงออกถึง การสร้างสรรค์แบบเชิงบวกแนว เป็นศิลปะแบบสื่อผสม จิตรกรรมทางการใช้ทัศนธาตุในส่วนของเส้นการซ้ำ และเป็นแนวประติมากรรมทางด้านรูปทรงเกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านอุตสาหกรรม ทางด้านประโยชน์การใช้งาน

เป็นการถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์ แรงบันดาลใจรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย จาก การเรียงชั้น โดยใช้ทัศนธาตุ ในเรื่องของเส้น การซ้ำ และการไล่แสงสว่างจากหลอดไฟ

1.2.3 เนื้อหาภายใน เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงาน สร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมีความคิดขั้นตอนที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญามีลักษณะเป็นระเบียบ เกิดความประสานกลมกลืน ของทัศนธาตุ รูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ความรู้สึกสง่างาม ดึงดูด ให้ผลทาง อารมณ์อย่างเอิบอาบ แสดงความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (classic)”

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 2

กลวิธี Paper cut

ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

1.1.1 ทักษะธาตุ

1) เส้นโครงสร้าง เส้นตรง, เส้นนอน, เส้นเฉียงเป็นประธานแสดงถึงความมั่นคง มีเอกภาพ ดุลยภาพแบบสมมาตรกัน

2) เส้น : เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว ลื่นไหล ต่อเนื่อง อ่อนโยนนุ่มนวล เส้นเฉียงฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

3) จังหวะการซ้ำ ช่วงห่างเท่าๆ กัน การซ้ำของหน่วยรูปทรง ช่วยในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการออกแบบ ถ้าเราใช้รูปทรงเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป เราเรียกว่าการจัดภาพ เช่นนั้นว่าการซ้ำ(Repetition)

4) น้ำหนัก แสงเงา สีขาว,เทา, สีส้มอมแดง

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

เป็นการนำกลวิธีสื่อผสมมาเป็นรูปแบบการสร้างสรรค์ โดยนำกระดาษมาตัดเป็นรูปทรงและติดประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรงกลม นำมาซ้อนกันเป็นชั้น และใส่ไฟสีส้มอมแดงให้เกิดความสว่าง และมีมิติในผลงาน

1.1.3วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 51 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2

1.1.3.1 องค์ประกอบของศิลปะ ใช้หลักการจัดวางแบบเอกภาพ ลักษณะ แนวดุลยภาพสองข้างสมมาตรกัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวา เหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล

1.1.3.2 จุดเด่นเกิดจากการซ้ำของรูปทรงอินทรีย์รูป รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สะดุดตา เกิดคุณค่าทางศิลปะและสุนทรีย์ภาพ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง การถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย

1.2.2 เนื้อหาภายนอก เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงออกถึง การสร้างสรรค์แบบเชิงบวกแนว เป็นศิลปะแบบสื่อผสม จิตรกรรมทางการใช้ทัศนธาตุในส่วนของเส้นการซ้ำ และเป็นแนวประติมากรรมทางด้านรูปทรงเกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านอุตสาหกรรม ทางด้านประโยชน์การใช้งาน เป็นการถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์ แร้งบันดาลใจรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย จากการเรียงชั้น โดยใช้ทัศนธาตุ ในเรื่องของเส้น การซ้ำ และการไล่แสงสว่างจากหลอดไฟ

1.2.3 เนื้อหาภายใน เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะว่าเป็นการประกอบกันของรูปทรงอย่างมีความคิดขั้นตอนที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ เกิดความประสานกลมกลืน ของทัศนธาตุ รูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ความรู้สึกสง่างาม ดึงดูด ให้ผลทางอารมณ์อย่างเอิบอาบ แสดงความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (classic)”

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 3

กลวิธี Paper cut

ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

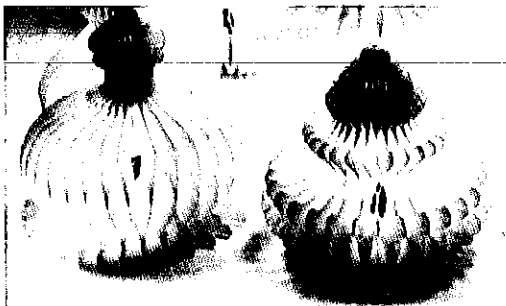
1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

1.1.1 ทิศนธาตุ

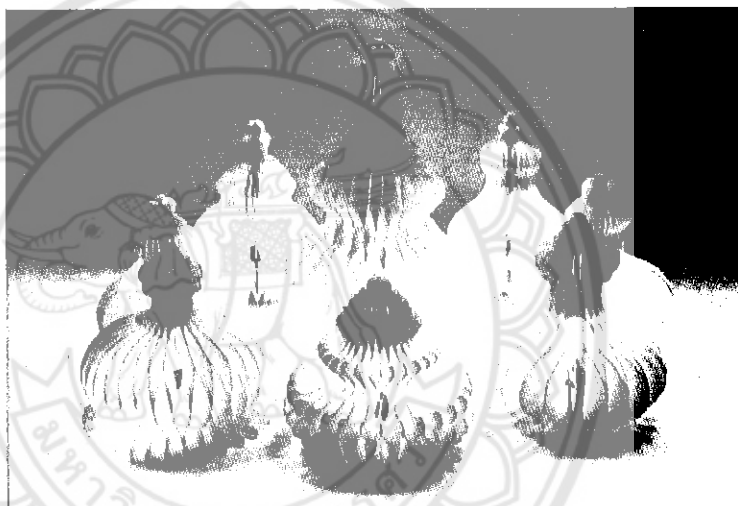
1) เส้นโครงสร้าง เส้นตรง, เส้นนอน, เส้นเฉียงเป็นประธานแสดงถึงความมั่นคง มีเอกภาพ ดุลยภาพแบบสมมาตรกัน

2) เส้น : เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว ลื่นไหล ต่อเนื่อง อ่อนโยนนุ่มนวล เส้นเฉียงฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

3) จังหวะการซ้ำ ช่วงห่างเท่าๆ กัน การซ้ำของหน่วยรูปทรง ช่วยในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการออกแบบ ถ้าเราใช้รูปทรงเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป เราเรียกว่าการจัดภาพ เช่นนั้นว่าการซ้ำ(Repetition)

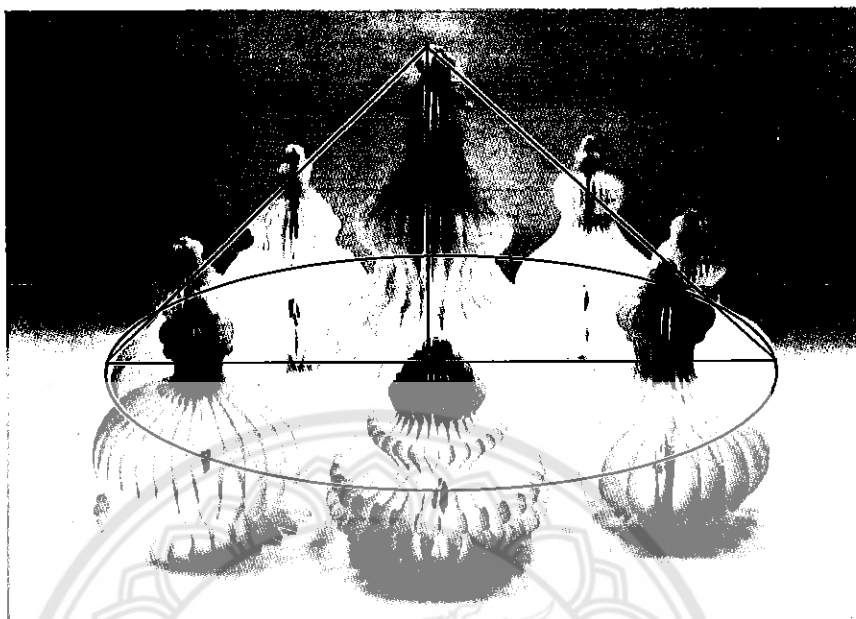

4) น้ำหนัก แสงเงา สีขาว,เทา, สีส้มอมแดง

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

เป็นการนำกลวิธีสีผสมมาเป็นรูปแบบการสร้างสรรค์ โดยนำกระดาษมาตัดเป็นรูปทรงและติดประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรงกลม นำมาซ้อนกันเป็นชั้น และใส่ไฟสีส้มอมแดงให้เกิดความสว่าง และมีมิติในผลงาน

1.1.3 วิธีสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 52 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3

1.1.3.1 องค์ประกอบของศิลปะ ใช้หลักการจัดวางแบบเอกภาพ ลักษณะแนวดูยภาพสองข้างสมมาตรกัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล

1.1.3.2 จุดเด่นเกิดจากการซ้ำของรูปทรงอินทรีย์รูป รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สะดุดตา เกิดคุณค่าทางศิลปะและสุนทรีย์ภาพ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง การถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย

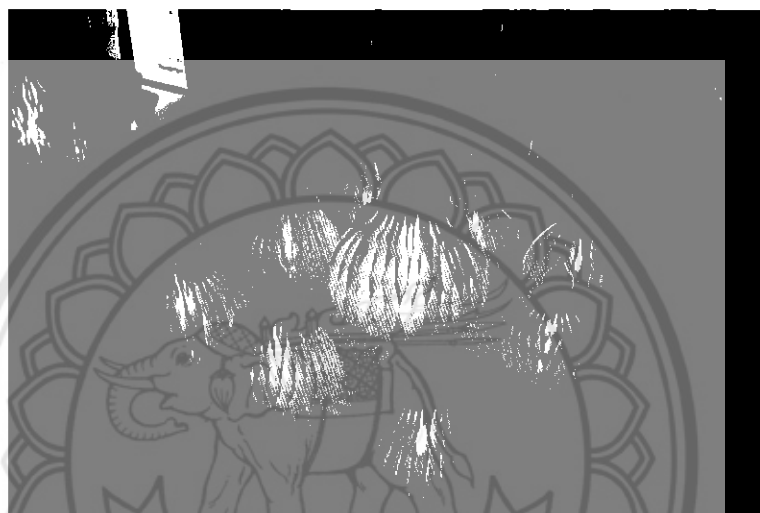
1.2.2 เนื้อหาภายนอก เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงออกถึง การสร้างสรรค์แบบเชิงบวกแนว เป็นศิลปะแบบสื่อผสม จิตรกรรมทางการใช้ทัศนธาตุในส่วนของเส้นการซ้ำ และเป็นแนวประติมากรรมทางด้านรูปทรงเกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านอุตสาหกรรม ทางด้านประโยชน์การใช้งาน เป็นการถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์ แรงบันดาลใจรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย จาก การเรียงชั้น โดยใช้ทัศนธาตุ ในเรื่องของเส้น การซ้ำ และการไล่แสงสว่างจากหลอดไฟ

1.2.3 เนื้อหาภายใน เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะว่าเป็นการประกอบกันของรูปทรงอย่างมีความคิดขั้นตอนที่มิระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ

เกิดความประสานกลมกลืน ของทัศนธาตุ รูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ความรู้สึกสง่างาม ดึงดูด ให้ผลทางอารมณ์อย่างเอิบอาบ แสดงความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (classic)”

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน The Pagoda of Sukhothai หมายเลข 4

กลวิธี Paper cut

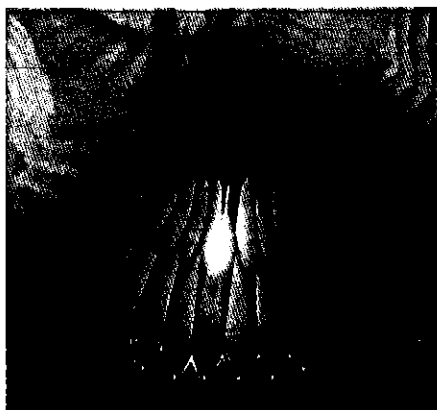
ขนาด 100 x 150 x 150 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

1.1.1 ทัศนธาตุ

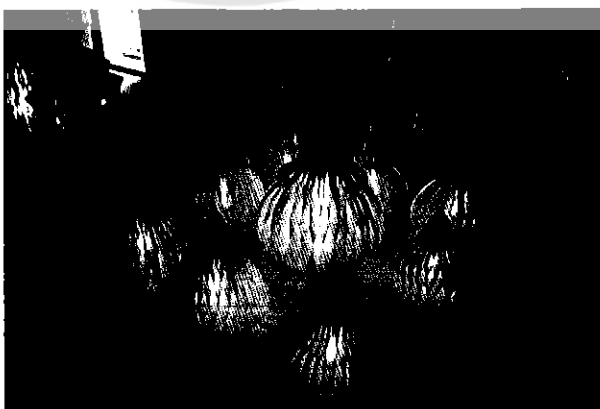
- 1) เส้นโครงสร้าง เส้นตรง, เส้นนอน, เส้นเฉียงเป็นประธานแสดงถึงความมั่นคง มีเอกภาพ ดุลยภาพแบบสมมาตรกัน

2) เส้น : เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว สิ้นไหล ต่อเนื่อง อ่อนโยนนุ่มนวล
เส้นเฉียงฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ

3) จังหวะการซ้ำ ช่วงห่างเท่าๆ กัน การซ้ำของหน่วยรูปทรง ช่วยในการสร้าง
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการออกแบบ ถ้าเราใช้รูปทรงเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป เรา
เรียกว่าการจัดภาพ เช่นนั้นว่าการซ้ำ(Repetition)

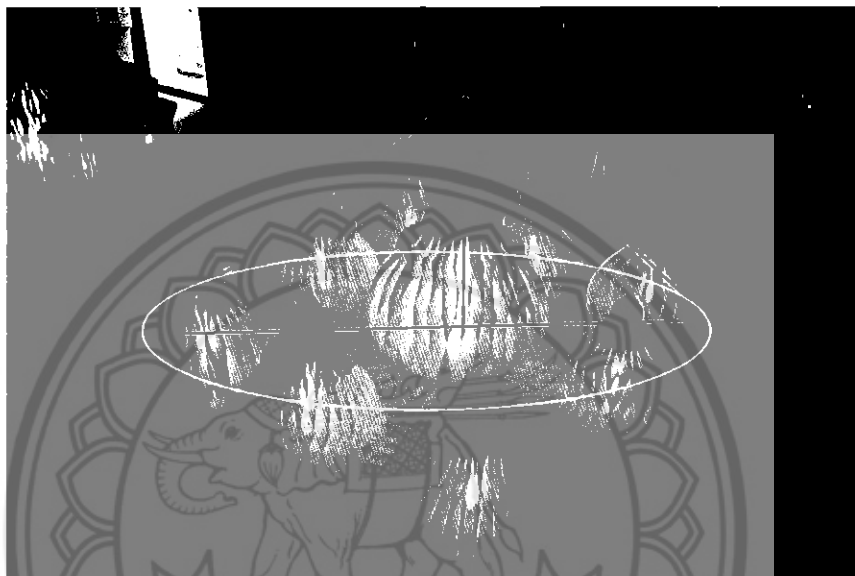

4) น้ำหนัก แสงเงา สีขาว,เทา, สีเข้มเหลืออง

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุ และวิธีการ

เป็นการนำกลวิธีสื่อผสมมาเป็นรูปแบบการสร้างสรรค์ โดยนำกระดาษมาตัดเป็นรูปทรงและติดประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรงกลม นำมาซ้อนกันเป็นชั้น และใส่ไฟสีส้มแดงให้เกิดความสว่าง และมีติในผลงาน

1.1.3 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 53 การวิเคราะห์รูปทรงศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 4

1.1.3.1 องค์ประกอบของศิลปะ ใช้หลักการจัดวางแบบเอกภาพ ลักษณะแนวดูยภาพสองข้างสมมาตรกัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล

1.1.3.2 จุดเด่นเกิดจากการซ้ำของรูปทรงอินทรีย์รูป รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สะดุดตา เกิดคุณค่าทางศิลปะและสุนทรีย์ภาพ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง การถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย

1.2.2 เนื้อหาภายนอก เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงออกถึง การสร้างสรรค์แบบเชิงบวกแนว เป็นศิลปะแบบสื่อผสม จิตรกรรมทางการใช้ทัศนธาตุในส่วนของเส้นการซ้ำ และเป็นแนวประติมากรรมทางด้านรูปทรงเกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านอุตสาหกรรม ทางด้านประโยชน์การใช้งาน เป็นการถ่ายทอดแนวความคิดจากรูปทรงของเจดีย์ แรงบันดาลใจรูปทรงของเจดีย์สมัยสุโขทัย จากการเรียงชั้น โดยใช้ทัศนธาตุ ในเรื่องของเส้น การซ้ำ และการไล่แสงสว่างจากหลอดไฟ

1.2.3 เนื้อหาภายใน เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะว่าเป็นการประกอบกันของรูปทรงอย่างมีความคิดขั้นตอนที่มีระบบระเบียบ มีการวางแผน ด้วยปัญญาที่มีลักษณะเป็นระเบียบ เกิดความประสานกลมกลืน ของทัศนธาตุ รูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ความรู้สึกสง่างาม ดึงดูด ให้ผลทางอารมณ์อย่างเอิบอาบ แสดงความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เรียกว่า “ฝ่ายคลาสสิก (classic)”

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุด แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย ตามแนวทางขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนแต่เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน แนวทางความคิด เพื่อก่อให้เกิดพัฒนางานทัศนศิลป์ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปนิพนธ์
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ เรื่อง แรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย
3. สรุป รวบรวม วิเคราะห์ ผลการสร้างสรรค์
4. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ ตอบสนองความคิดและความรู้สึกแสดงออกถึงคุณค่าความงามในรูปแบบผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์

ผลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในเอกสารภาควิชาศิลปนิพนธ์ ซึ่งได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ เรื่องแรงบันดาลใจจากรูปทรงเจดีย์สมัยสุโขทัย จำนวน 2 ผลงาน ตลอดจนการนำผลงานดังกล่าวมาวิเคราะห์ รวบรวม และสรุปผลของการสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ ตอบสนองความคิดและความรู้สึก แสดงออกถึงคุณค่าทางความงามในรูปแบบงานจิตรกรรมสื่อผสม นำเสนอเรื่องราวของเจดีย์ที่ได้รับอิทธิพลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ ในสมัยสุโขทัย อีกทั้งยังเป็นแหล่งศูนย์รวมจิตใจของคนในศาสนาพุทธ และสะท้อนถึงความเป็นอยู่ของคนในอดีต ถ่ายทอดงานในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งมีลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรมพัฒนาผลงานสร้างสรรค์จนมีรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าตลอดจนการเรียบเรียงบันทึกกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจพอสมควรและประจักษ์แจ้งให้ตระหนักในเรื่องหนึ่งของผู้สร้างสรรค์ จะเป็นหนึ่งในการกระตุ้นกระบวนการรับรู้ทางสุนทรียะ ในเรื่องราวที่นำเสนอออกไป แม้ว่าประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน แต่ผลงานชุดนี้มีเนื้อหาของการสร้างสรรค์ที่สามารถทำความเข้าใจไปในทิศทางอันดีงาม และกระบวนการเรียนรู้ สร้างสรรค์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคตต่อไปได้

บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง

ชะลูด นิมเสมอ.(2531).องค์ประกอบของศิลปะ.(พิมพ์ครั้งที่1).กทม : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. ศิลปวิชาการ 2 : ศิลปะคืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มูลนิธิศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์. 2549

กاجر สุนพงษ์ศรี. สุนทรียศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556.

สุรชาติ เกษประสิทธิ์,(2555),เอกสารประกอบการเรียนการสอน,พื้นฐานองค์ประกอบศิลปะ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แหล่งอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต

<http://www.thaigoodview.com/node/86678>

<http://my.dek-d.com/ouoee/writer/viewlongc.php?id=429420&chapter=23>

<https://sites.google.com/site/prawatisassukhothay/khil-pa>

<http://mythaiart.blogspot.com/2012/02/blog-post.html>

<http://knowledge.eduzones.com/knowledge-2-6-46158.html>

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=beauty-angel&month=02-2010&date=19&group=1&gblog=50>

<http://decor8blog.com/2010/05/04/ferry-staverman-paper-art/>

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.>